

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Полтавський державний аграрний університет
Освітня програма	35423 Біотехнології та біоінженерія
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	162 Біотехнології та біоінженерія

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Полтавський державний аграрний університет
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	35423
Назва ОП	Біотехнології та біоінженерія
Галузь знань	16 Хімічна та біоінженерія
Спеціальність	162 Біотехнології та біоінженерія
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Чебан Лариса Миколаївна, Бідник Марина Юріївна, Дігтяр Сергій Вікторович (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	30.01.2024 р. – 01.02.2024 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/14025/vidomostiso162.pdf
Програма візиту експертної групи	https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/14101/programa_162_1.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Освітня програма спеціальності 162 "Біотехнології та біоінженерія" першого бакалаврського рівня залишає цілком позитивне враження, а наявні незначні огріхи принципово на нього не впливають. Відповідність ОП Критеріям оцінювання не викликає сумнівів. Реалізація ОП здійснюється на основі принципів прозорості та відкритості. Регулярна модернізація та вдосконалення освітньої програми здійснюється завдяки тісній взаємодії усіх стейкхолдерів. Основні прагнення стейкхолдерів відображено у цілях ОП, які у програмі сформульовані достатньо чітко і цілком відповідають загальним цілям Полтавського аграрного державного університету. В освітній програмі враховано регіональний аспект ринку праці. Зміст ОП викладено логічно і послідовно, структура програми легка для сприйняття. Програмні результати Стандарту вищої освіти за спеціальністю "Біотехнології та біоінженерія" реалізуються за змістом даної ОП.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

Сильними сторонами та позитивними практиками ЕГ вважає: - Орієнтованість ОП на регіональний ринок праці та сектор аграрного виробництва. - Наявність великої кількості як державних, так і закордонних закладів-партнерів для реалізації академічної мобільності. - Чіткість процедур, що регламентують організацію та провадження навчального процесу, багаторівневий інформаційний супровід освітнього процесу (розроблена система АСУ ПДАУ, використання платформи Moodle, іструментів Google, Telegram- канал, сайт ОП), дієвий студентоцентризований підхід до організації освітнього процесу, що втілюється у забезпеченні індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів, створення сучасних умов для набуття практичного досвіду здобувачів, створенні можливостей для інтеграції здобувачів та викладачів до міжнародної наукової спільноти. - Дієве поєднання навчання та досліджень, яке забезпечується різноплановою співпрацею зі стейкхолдерами (фермерські організації, агрохолдинги, науково-дослідні інститути, навчальні заклади України та зарубіжжя). Результати наукових досліджень здобувачів систематично публікуються, представлені на наукових форумах різних рівнів. - Ведення у системі АСУ ПДАУ електронного журналу та електронного щоденнику, де представлені результати поточного та підсумкового контролю. Комплексне відношення ПДАУ до питань академічної доброчесності, тобто розуміння стейкхолдерами даного питання в усій його багатогранності, яке далеко не обмежується заходами боротьби з плагіатом, а починається з неприйняття списування під час заходів контролю та включаючи дотримання правил цитування, неприпустимості фальсифікації або підтасовки фактів наукових досліджень тощо. - Відбувається регулярне залучення професіоналів-практиків, експертів та роботодавців до навчального процесу за даною ОП. В ЗВО створюються всі умови для стажування НПП у відчизняних та іноземних ЗВО та професійного росту викладачів. Діє система рейтингового оцінювання досягнень НПП та заохочування і преміювання кращих викладачів. - Наявність атестованої навчально-наукової лабораторія «Загальної біотехнології», достатніх умов для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою, високий рівень обізнаності здобувачів щодо вирішення можливих конфліктних ситуацій. - Можливість для здобувачів висловити свої пропозиції та зауваження, щодо якості викладання, по закінченні вивчення кожної ОК шляхом опитування через Кабінет студента в АСУ ПДАУ, які кожен викладач враховує при оновленні змісту ОК; проведення тематичних зустрічей з різними групами стейкхолдерів та залучення роботодавця до аудиторної роботи.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Виявлені недоліки не носять визначального характеру та можуть бути виправлені в короткий термін. У матриці відповідності програмних компетентностей компонентам освітньо-професійної програми є ПР 18 (Вміти здійснювати обґрунтування та вибір відповідного технологічного обладнання і графічно зображувати технологічний процес відповідно до вимог нормативних документів з використанням знань, одержаних під час практичної підготовки), досягнення якого забезпечується всього однією освітньою компонентою (ОК 9 - Процеси та апарати біотехнологічних виробництв), рекомендуємо посилити список ОК дисциплінами, які забезпечать засвоєння ПРН і компетентностей за інженерною складовою. ЕГ відмічено, що не всі викладачі проектної групи ОП та випускової кафедри мають кваліфікацію згідно з дипломом про вищу освіту чи науковий ступінь відповідно до спеціальності. Низький рівень володіння іноземною мовою (зокрема англійською) серед академічного персоналу. ЕГ рекомендує акти візувати залучення викладачів до підвищення професійної кваліфікації, посилити роботу з публікації статей відповідно до дисциплін, інтенсифікувати вивчення іноземної мови (на рівні В2). ЕГ вважає недоліком неналежне оформлення літературних джерел у силабусах (Фізіологія рослин, Загальна біотехнологія, Основи наукових досліджень в біотехнології). Рекомендуємо уникати використання сумних джерел інформації. Недоліком вважаємо проведення деяких заліків та екзаменів в усній формі, адже така форма контролю не залишає об'єктивних доказів знань та умінь студента. Рекомендуємо здійснювати проведення заліків та екзаменів в усній формі двома викладачами або реалізовувати проведення підсумкових контрольних заходів письмовим чи з використанням системи електронного навчання. Задля уникнення неоднозначностей щодо оцінювання ЕГ рекомендує уніфікувати оформлення критеріїв оцінювання в методичних вказівках для виконання практичних та лабораторних робіт. Також ЕГ рекомендує додати можливість перезарахування результатів навчання отриманих у неформальній/інформальній освіті як цілої ОК, так і її складових до силабусів як обов'язкових, так і вибіркових дисциплін, в яких вона відсутня. ЕГ рекомендує конкретизувати напрямки роботи відділу сприяння

працевлаштуванню студентів і випускників, а саме прописати більш чіткий алгоритм допомоги випускникам задля більшого їх заохочення звертатися до даного підрозділу та швидше знаходити місця для працевлаштування.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

В ході зустрічей з гарантом ОП та стейкхолдерами було з'ясовано, що цілі програми (<http://tinyurl.com/3h43dbxr>) цілком корелюють з місією університету (<http://tinyurl.com/4rxw2zmp>). Метою освітньо-професійної програми є підготовка фахівців, здатних до комплексного виконання проектно-технологічних розрахунків та здійснення виробничо-технологічних робіт, що пов'язані з використанням біологічних агентів та продуктів їхньої життєдіяльності. ОП та її цілі зокрема формується відповідно до Стратегії розвитку Полтавського державного аграрного університету на 2021 - 2025 роки, а також Перспективного плану розвитку Полтавського державного аграрного університету на період до 2025 року (<http://tinyurl.com/2nrsyuft>). Так відповідно стратегії розвитку ПДАУ: Полтавський державний аграрний університет є закладом вищої освіти, що створює, зберігає, примножує та поширює знання в наступних галузях: аграрно-продовольчій, природничій, біоінженерній, виробничо-технологічній, архітектурно-будівельній, електрично-інженерній, механіко-інженерній, транспортній, ветеринарно-медичній, соціально-поведінковій, гуманітарній, освітньо-педагогічній, інформаційних технологій, управлінсько-адміністративній, правовій, публічного управління та адміністрування, міжнародних відносин і сфері обслуговування шляхом забезпечення високої якості підготовки фахівців відповідно до діючих міжнародних і вітчизняних стандартів вищої освіти, потреб стейкхолдерів та вимог до високого рівня конкурентоспроможності випускників на ринку праці, підвищення їхньої професійної мобільності. Університет формує високоосвічену, національно свідому, добросовісну особистість, здатну творчо мислити і діяти толерантно та відповідально. ОП переглядається та вдосконалюється щороку (згідно слів зав.каф. біотехнології та хімії на відповідній зустрічі). Як показало опитування і здобувачі вищої освіти і представники академічної спільноти добре обізнані із цілями ОП.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

До формування програми та її цілей було залучено широке коло стейкхолдерів. Пропозиції поступали і від здобувачів вищої освіти, і від роботодавців, і від представників академічної спільноти. Про це свідчать відповіді представників фокус-груп, які брали участь у зустрічах. ОП регулярно обговорюють на засіданнях кафедри біотехнології та хімії часто за участі представників роботодавців. Освітня програма має позитивні рецензії з боку стейкхолдерів, які засвідчують актуальність та значущість даної ОП. Під час зустрічей здобувачі вищої освіти та представники студентського самоврядування засвідчили проведення анонімного опитування щодо якості ОП «Біотехнології та біоінженерія». Дана ОП разом з попередніми знаходиться у відкритому доступі, що забезпечує дотримання принципу прозорості. Згідно із наданим за запитом ЕГ витягом з протоколу № 19 засідання кафедри біотехнології та хімії від 8.01.2024 були отримані пропозиції від здобувачів вищої освіти та стейкхолдерів щодо внесення змін до ОП. Так за пропозиціями представників професорсько-викладацького складу кафедри вносилися зміни до переліку обов'язкових та вибіркових освітніх компонентів. Так за пропозицією Гаранта ОП до переліку обов'язкових компонентів було внесено ОК Біотехнології в рослинництві та тваринництві, як таку, що відповідає основному фокусу ОП. Також було враховано пропозицію представника здобувачів вищої освіти щодо внесення до переліку вибіркових дисциплін ОК Протеоміка та геноміка вірусів тощо, а ОК Молекулярна біотехнологія було внесено до переліку обов'язкових ОК. Було враховано і пропозицію щодо внесення зміни до структурно-логічної схеми з боку представника роботодавців, яка була викладена у рецензії на ОП, а саме запропоновано перенести ОК Методи біотехнологічних досліджень до більш раннього семестру, оскільки результат навчання за даною освітньою компонентою є підґрунтям для опанування дисциплін професійної підготовки. Згідно цієї пропозиції дана ОК була перенесена з восьмого семестру, щоправда не до третього, а до п'ятого семестру. Крім того, за свідченням здобувачів вищої освіти, щосеместрово проводяться опитування студентів у формі анкетування, де вони мають можливість висловити своє ставлення до дисциплін, які викладалися, та залишити свої побажання та пропозиції щодо вдосконалення ОП. Оброблені результати опитування оприлюднюються на сайті у вигляді презентації з діаграмами (<http://tinyurl.com/e6b5jfp>).

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Полтавська область є одним з регіонів України, де АПК представлений особливо потужно (приблизно 3500 аграрних підприємств різної форми власності - за словами Гаранта ОП), що в свою чергу викликає постійну потребу у фахівцях з достатньо високим рівнем кваліфікації, які володіють комплексом сучасних фізичних, хімічних та біологічних методів досліджень. Поєднання у ОП елементів теоретичної та практичної підготовки, а також виконання студентами курсових та кваліфікаційних робіт на актуальну професійну тематику роблять дипломованих випускників за даною спеціальністю цілком конкурентноздатними не лише на регіональному, а і на загальнодержавному ринку праці. Тісна співпраця з науковими установами (наприклад, такими як Хорольський ботанічний сад), про що свідчать дані отримані в ході зустрічі з роботодавцями, не лише дозволяє використовувати їх базу для проходження студентами практики, а й надає їм в подальшому можливість продовжити навчання за даною спеціальністю на більш високому рівні (магістратура і т.д.). Згідно ОП підготовка фахівців здатних розробляти нові методи культивування та аналізу біологічних агентів з метою отримання продуктів з заданими властивостями для потреб аграрного сектору регіону, належить до її прямих цілей <http://tinyurl.com/3h43dbxg>. Сучасні тенденції розвитку спеціальності відображено у таких дисциплінах професійної підготовки як Процеси та апарати біотехнологічних виробництв, Біоінженерія, Біологія клітин і тканин, Біотехнологія очищення води, Експертиза біотехнологічних процесів і обладнання, Загальна біотехнологія, Методи біотехнологічних досліджень тощо. Конкурентноздатності на ринку праці в аграрному секторі здобувачам вищої освіти за даною ОП надає набуття таких компетентностей як здатність проводити аналіз сировини, матеріалів, напівпродуктів, цільових продуктів біотехнологічного виробництва; використовувати методології проектування виробництв біотехнологічних продуктів різного призначення тощо та досягнення результатів навчання, а саме - вміння застосовувати сучасні математичні методи для розв'язання практичних задач, пов'язаних з дослідженням і проектуванням біотехнологічних процесів; використовувати знання фізики для аналізу біотехнологічних процесів; вміння здійснювати якісний та кількісний аналіз речовин неорганічного, органічного та біологічного походження, використовуючи відповідні методи; розраховувати склад поживних середовищ, визначати особливості їх приготування та стерилізації, здійснювати контроль якості сировини та готової продукції на основі знань про фізико-хімічні властивості органічних та неорганічних речовин і т.д. За свідченням Гаранта під час формування ОП враховувався досвід відповідних вітчизняних та іноземних програм, зокрема таких навчальних закладів як НУБІП України, НУХТ, Київська політехніка імені Ігоря Сікорського, Національний технічний університет України, Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського, Миколаївського національного аграрного університету тощо.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Програмні результати навчання ОП відповідають таким зі Стандарту вищої освіти, що підтвердив і Гарант під час першої ж зустрічі. Досягнення інших ПРН спрямованих на формування більш вузьких професійних умінь та навичок підсилюється за рахунок блоку вибіркового дисциплін, обираючи яких студентами дозволяє їм самостійно формувати індивідуальну освітню траєкторію. У ОП "Біотехнології" у повній мірі враховані усі ПРН та компетентності, які містяться у Стандарті вищої освіти за спеціальністю 162 "Біотехнології та біоінженерія" галузі знань 16 "Хімічна інженерія та біоінженерія" для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, затвердженого Наказом № 733 Міністерства освіти і науки України від 24.05.2019 (<https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2019/05/28/162-biotekhnologiya-ta-bioinzheneriya-magistr.pdf>). Аналіз змісту ОП, силабусів ОК та матриці відповідності дозволяє зробити висновок, що загалом усі ПРН досягаються за рахунок обов'язкових освітніх компонентів ОП. Разом з тим у матриці відповідності програмних компетентностей компонентам освітньо-професійної програми є ПРН, досягнення якого забезпечується всього однією освітньою компонентою, рекомендуємо посилити список ОК дисциплінами, які забезпечать засвоєння ПРН і компетентностей за інженерною складовою.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Орієнтованість ОП на регіональний ринок праці та сектор аграрного виробництва. Тісний зв'язок із роботодавцями та науковими установами.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

У матриці відповідності програмних компетентностей компонентам освітньо-професійної програми є ПР 18 (Вміти здійснювати обґрунтування та вибір відповідного технологічного обладнання і графічно зображувати технологічний процес відповідно до вимог нормативних документів з використанням знань, одержаних під час практичної підготовки), досягнення якого забезпечується всього однією освітньою компонентою (ОК 9 - Процеси та апарати біотехнологічних виробництв), рекомендуємо посилити список ОК дисциплінами, які забезпечать засвоєння ПРН і компетентностей за інженерною складовою.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Експертна група дійшла висновку, що ОП за спеціальністю 162 «Біотехнології та біоінженерія» цілком відповідає вимогам першого критерію за всіма підкритеріями. Суттєвих недоліків ЕГ знайдено не було. Структура даної ОП 2023 р. чітка і логічна, зміст програми викладено доступно і зрозуміло. Цілі і задачі освітньої програми узгоджуються із загальноуніверситетськими.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Обсяг обов'язкових освітніх компонентів складає 180 кредитів, що становить 75 % обсягу ОП і відповідає Закону України «Про вищу освіту» та Стандарту вищої освіти за спеціальністю 162 «Біотехнології та біоінженерія» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. На дисципліни за вибором здобувачів вищої освіти припадає 60 кредитів, що становить 25 % обсягу освітньої програми. Формування всіх компетентностей, визначених Стандартом вищої освіти, повністю забезпечується освітніми компонентами обов'язкової частини. Загальний обсяг всієї ОП дорівнює 240 кредитам.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Зміст ОП чітко визначений та структурований як в контексті загального часу навчання, так і з урахуванням семестрів та років навчання, що відображено у навчальному плані та структурно-логічній схемі. Вони підпорядковані певній логіці навчання і викладання, що в цілому дозволяє досягти цілей та програмних результатів навчання. Так загальні дисципліни викладаються здебільшого на перших курсах, поступово поступаючись місцем дисциплінам професійної підготовки. Вибіркові дисципліни починають викладатися з третього семестра. Дисципліни професійної підготовки передбачені Навчальним планом починаючи з першого семестру і представлені такими освітніми компонентами як Біологія клітин і тканин (5,5 кредитів) і Основи біобезпеки та біоетики (3 кредити). В кінці кожного курсу студенти проходять практику: навчальну - на першому і другому курсі (по 7,5 та 9 кредитів відповідно), виробничу - на третьому і переддипломну - на четвертому (обидві по 6 кредитів). Логічним завершенням навчання за даною ОП є підготовка і захист кваліфікаційної роботи бакалавра, на що за Навчальним планом відпущено 9 кредитів. Про критерії оцінювання здобувачі можуть дізнатися як безпосередньо від викладачів, так і з методичних вказівок, де наводиться відповідна інформація (приклад методичних вказівок див. додаткові документи за запитом ЕГ <http://tinyurl.com/3dsmmhyc>; <http://tinyurl.com/4jm8wc5s>).

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Зміст ОП та її обов'язкові компоненти цілком відповідають предметній області спеціальності 162 «Біотехнології та біоінженерія», яка визначається Стандартом вищої освіти від 4.10.2018 (<http://tinyurl.com/3c5syta4>) адже за своїм контентом мають безпосередній зв'язок із біотехнологічною галуззю або потрібні для досягнення загальних і фахових компетентностей. Теоретичний зміст предметної області розкривається такими освітніми компонентами як Фізіологія рослин (5 кредитів), Біофізика (3 кредити), Вища математика (3 кредити), Об'єкти біотехнологічних виробництв (3,5 кредити) тощо. Засвоєння методів і технологій, які можуть бути застосовані на практиці,

відбувається в процесі проходження здобувачами вищої освіти курсу таких дисциплін як Біотехнологія очищення води (5,5 кредитів), Експертиза біотехнологічних процесів і обладнання (3 кредити), Методи біотехнологічних досліджень (3,5 кредити), Технології виробництва і переробки біомаси (5,5 кредитів), Технологія мікробного синтезу (4 кредити) тощо. Користуватися приладами та пристроями здобувачі вищої освіти можуть під час вивчення таких дисциплін як Аналітична хімія (5 кредитів), Фізична і колоїдна хімія (6 кредитів), Безпека життєдіяльності та основи охорони праці (3 кредити) тощо. Поєднання серед освітніх компонентів природничих дисциплін і дисциплін, що формують у студентів розуміння протікання саме технологічних процесів, дозволяє досягати цілей ОП в ході освітнього процесу. Інтерв'ювання здобувачів, випускників та роботодавців також підтвердило задоволеність змістом ОП - 89,4% опитаних повністю задоволені навчанням за обраною спеціальністю (<http://tinyurl.com/e6b5jfpf>).

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обов'язку, передбаченому законодавством.

Основним механізмом формування індивідуальної освітньої траєкторії для здобувачів вищої освіти є вільне обрання ОК зі списку вибіркових дисциплін. Право на вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у Полтавському державному аграрному університеті регламентується відповідним Положенням - <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/prozabezpechennyapravanavybirnavchalnyhdyscyplin.pdf>. За результатами опитування, викладеними на сайті (<https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/9657/shchodoyakostinadannyaosvitnihposlug2023r.pdf>) 92,3% студентів ствердно відповіли на питання: "Чи надаються Вам можливості для вибору навчальних дисциплін?". Вибір дисциплін відбувається в індивідуальній кабінеті здобувача в Автоматичній системі університету (АСУ) - за словами студентів. Вибір дисциплін здобувачем здійснюється за пріоритетністю, тобто студент позначає, яку дисципліну бажає вивчати найбільше, яку трохи менше і так далі... Всього здобувач може обрати п'ять дисциплін. За словами студентів приблизно за тиждень до того часу, коли їм треба буде обирати дисципліни для навчання, організовується зустріч із заступником декана, на якій здобувачам вищої освіти роз'яснюються основні технічні і організаційні питання з цього приводу (як заходити в особистий кабінет, де можна ознайомитися з силабусами тощо). Здобувач може самостійно обирати місце проходження практики, а також тему кваліфікаційної роботи (за свідченням здобувачів вищої освіти). Також згідно із статутом ПДАУ здобувачі вищої освіти мають право на академічну мобільність, зокрема міжнародну (<http://tinyurl.com/2tvnc8c8>). Згідно результатів опитування (<https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/9657/shchodoyakostinadannyaosvitnihposlug2023r.pdf>) 93,7% студентів зазначили, що вони були проінформовані працівниками деканату або кафедри щодо можливостей академічної мобільності. Нажаль, з огляду на воєнний стан можливості міжнародної мобільності дещо обмежені, зокрема для здобувачів чоловічої статі, однак (за свідченням студентів під час зустрічі) дехто зі студентів використав своє право на внутрішню академічну мобільність (один із опитуваних здобувачів пройшов навчання за дисципліною "Біологічно активні речовини" у Полтавському національному педагогічному університеті, ще одна студентка вивчала там же дисципліну "Захист декоративних та квіткових рослин").

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Згідно із структурно-логічною схемою освітньо-професійної програми практична підготовка здобувачів вищої освіти розпочинається вже на першому курсі. Відповідно до матриці відповідності програмних компетентностей компонентам освітньо-професійної програми практична підготовка формує наступні компетентності: К01. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; К02. Здатність до письмової та усної комунікації українською мовою (професійного спрямування); К05. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями; К06. Навички здійснення безпечної діяльності; К07. Прагнення до збереження навколишнього середовища; К11. Здатність використовувати ґрунтовні знання з хімії та біології в обов'язку, необхідному для досягнення інших результатів освітньої програми; К12. Здатність здійснювати аналіз нормативної документації, необхідної для забезпечення інженерної діяльності в галузі біотехнології; К13. Здатність працювати з біологічними агентами, використовуваними у біотехнологічних процесах (мікроорганізми, гриби, рослини, тварини, віруси, окремі їхні компоненти); К15. Здатність проводити аналіз сировини, матеріалів, напівпродуктів, цільових продуктів біотехнологічного виробництва; К18. Здатність обирати і використовувати відповідне обладнання, інструменти та методи для реалізації та контролю виробництв біотехнологічних продуктів різного призначення; К22. Здатність оцінювати ефективність біотехнологічного процесу; К24. Здатність дотримуватися вимог біобезпеки, біозахисту та біоетики і К26. Здатність орієнтуватися в основних біотехнологічних концепціях і теоріях, пов'язаних з вирощуванням сільськогосподарських рослин. Співпраця з роботодавцями відбувається як безпосередньо в ході засідань кафедри, на які вони запрошуються, так і шляхом анкетування, коментування проекту ОП, а також через рецензування відповідних ітерацій ОП. Забезпечення виконання ОП здійснюється на основі достатньо міцної матеріально-технічної бази, яка дає можливість проводити навчання студентів та виконувати науково-дослідницькі роботи з використанням найновітніших біотехнологічних методів, зокрема в галузі біоінженерії та молекулярної біології. Опитування здобувачів вищої освіти доводить їх задоволеність здобутими в ході практичної підготовки компетентностями.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Серед освітніх компонентів ОП є дисципліни, які сприяють набуттю соціальних навичок (soft skills). До таких в першу чергу слід віднести Українську та Іноземну мову, які розвивають комунікативність. Філософія, Основи біобезпеки та біоетики, Основи наукових досліджень в біотехнології, Вища математика формують здатність логічно мислити та приймати участь у наукових дискусіях, аргументовано доводячи свою точку зору чи критично аналізуючи доводи опонентів. Історія та культура України, Право розширюють кругозір та формують гуманістичний світогляд. Фізичне виховання закладає основи відповідального ставлення до свого здоров'я і здоров'я оточуючих. В ході викладання цих дисциплін використовують широкий спектр методів: наочні - демонстрація, словесні - лекції, пояснення, практичні - вправи. Використання технічних засобів навчання здійснюється в рамках мультимедійних методів. За свідченням здобувачів вищої освіти, представників студентського самоврядування та відповідальних осіб з числа персоналу ПДАУ в університеті працюють числені спортивні секції та гуртки самодіяльності (безкоштовні для студентів), в бібліотеці за свідченнями її директора проводяться різноманітні заходи, що дозволяють здобувачам вищої освіти набувати та закріплювати soft skills. Акцент саме на даному наборі соціальних навичок зумовлений в першу чергу прагненням сформувати не лише висококваліфікованих фахівців обізнаних з усіма сторонами своєї професійної діяльності, а й допомогти кожному студенту розкрити свої таланти та здібності, сприяти гармонійному зростанню всебічно розвиненої особистості.

7. Зміст освітньої програми ураховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

З огляду на те, що професійний стандарт відсутній, професійна кваліфікація за даною спеціальністю не присвоюється.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Обсяг навантаження здобувачів вищої освіти формується в рамках Закону про освіту (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>) та Закону про вищу освіту (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>). Щодо якості реалізації даної ОП серед здобувачів вищої освіти проводиться регулярне опитування (за словами студентів - щосеместрово). Результати анкетування обробляються, викладаються у загальний доступ (<http://tinyurl.com/e6b5jfp8>) і враховуються під час чергового оновлення ОП. За результатами опитування студентів у 2023 році 98 % опитуваних зазначили, що розклад для них є доступним і зручним (<https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/9657/shchodoyakostinadannyaosvitnihposlug2023r.pdf>). Серед контактних (аудиторних) годин згідно Навчального плану переважають ті, що припадають на лекційні заняття (314 годин на дисципліни загальної підготовки і 388 годин - на дисципліни професійної підготовки).

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Можливість здобуття студентами вищої освіти за дуальною формою у Полтавському державному аграрному університеті передбачено відповідним Положенням про дуальну форму здобуття вищої освіти у Полтавському державному аграрному університеті (<http://tinyurl.com/3z6j7yt8>), згідно якого реалізація освітніх програм за дуальною формою здобуття вищої освіти здійснюється шляхом організації спільної діяльності учасників освітнього процесу, що закріплюється в таких договорах: – договір між Університетом і Підприємством про співробітництво (двосторонній договір); – договір між здобувачем вищої освіти, Університетом і Підприємством про здійснення навчання за дуальною формою здобуття освіти (тристоронній договір); – трудовий договір між здобувачем вищої освіти і Підприємством. Також розробляються: – окремий навчальний план, що охоплює весь період реалізації освітньої програми і має відповідати вимогам щодо тривалості практичного навчання, передбаченим для дуальної форми здобуття освіти; – графік практичного навчання, що передбачає чергування періодів навчання в Університеті та на робочому місці; – програма практичного навчання на робочому місці; – відповідне методичне забезпечення освітніх компонентів. До участі у відборі на навчання за дуальною формою допускаються: – здобувачі вищої освіти денної форми навчання, які здобувають освітній ступінь бакалавра, починаючи з другого курсу навчання; – здобувачі вищої освіти денної форми навчання, які здобувають освітній ступінь магістра, починаючи з першого курсу навчання. Для участі у відборі здобувач вищої освіти готує та подає в директорат навчально-наукового інституту: - заяву на участь у конкурсному відборі; – мотиваційний лист (у довільній формі). Відбір здобувачів вищої освіти на навчання за дуальною формою здійснюється конкурсною комісією, сформованою з представників Підприємства та Університету (завідувача кафедри, гаранта освітньо-професійної програми та інших учасників освітнього процесу за потреби. На офіційному сайті ЗВО представлена окрема сторінка щодо дуальної форми здобуття вищої освіти (<http://tinyurl.com/3ezj7kjc>), а також є перелік Підприємств-партнерів (<http://tinyurl.com/bde3n2nu>). На період акредитації за даною ОП така форма не застосовується, однак на зустрічі з

академічним персоналом було повідомлено, що один здобувач вищої освіти (2й курс) з наступного семестру перейде на дуальну форму, вже затверджені відповідні документи.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

В ході зустрічі з академічним персоналом ЕГ отримало інформацію, щодо переходу з наступного семестру одного зі здобувачів вищої освіти (2й курс) на дуальну форму, вже затверджені відповідні документи, що на думку ЕГ може бути розцінене як позитивна практика.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

ЕГ завідомо слабких сторін за даним критерієм не виявила. З огляду на відсутність професійного стандарту за даною спеціальністю, можемо рекомендувати розробити на рівні ЗВО документальну базу, що дозволить на основі об'єктивно визначених результатів навчання присвоювати здобувачам вищої освіти певну професійну кваліфікацію.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

За висновком ЕГ Освітня програма має повну відповідність вимогам підкритеріїв 2.1 - 2.9., але без інноваційності. Обсяг кредитів відповідає нормативним вимогам. Зміст освітньої програми структуровано та викладено у логічній і доступній формі і відповідає предметній області, наведеній у Стандарті вищої освіти. Освітня програма передбачає формування індивідуальної освітньої траєкторії. Вибір студентами навчальних дисциплін здійснюється за простою і зрозумілою процедурою, що відповідає принципам академічної свободи. Освітня програма та Навчальний план забезпечують повну та якісну підготовку фахівців для подальшої професійної діяльності. ОП сприяє набуттю здобувачами вищої освіти корисних соціальних навичок (soft skills). Обсяг ОП достатньо реалістично відбиває фактичне навантаження і дозволяє досягати цілей та програмних результатів навчання.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

На офіційному сайті ПДАУ у розділі «Вступнику»-«Приймальна комісія» (<http://tinyurl.com/2s4yd3jk>) наявна вичерпна інформація щодо вступної кампанії на всі рівні освіти, а також графік роботи Приймальної комісії. Також є додаткові вкладки «Правила прийому» (<http://tinyurl.com/bdcmm9m9>), де вступники мають змогу ознайомитись з особливостями вступу на кожний рік, починаючи з 2016, сторінка оновлюється кожного року, а також «Анкета для вступників» (<http://tinyurl.com/bdzbj73>), яка розроблена Приймальною комісією для налагодження комунікації зі вступниками, врахування їх побажань щодо етики спілкування працівників Приймальної комісії, прозорості та відкритості у їх діяльності, зрозумілості сайту університету. Серед позитивних практик ЕГ вважає: наявність на території Полтавського державного аграрного університету пункту реєстрації НМТ (кабінет № 401, корпус № 4); наявність Підготовчих курсів ПДАУ (<http://tinyurl.com/mraxk9k5>), які запрошують учнів випускних класів загальноосвітніх шкіл та середніх спеціальних навчальних закладів на підготовку до ЗНО; можливість додати до 10 балів до конкурсного балу для успішного закінчення підготовчих курсів ПДАУ у рік вступу. Правила прийому (<http://tinyurl.com/22ajb6nb>) прозорі та зрозумілі, ознайомитися з ними можна на офіційному сайті Університету (<http://tinyurl.com/5n8av8ky>). Правила недискримінаційні, містять відомості про вступ як громадян України, так і іноземців та осіб без громадянства. Додатково на сайті ПДАУ у розділі «Вступнику»-«Інформація для вступників» (<http://tinyurl.com/3j3je844>) висвітлено корисну інформацію, а саме: відео «Вступна кампанія 2023» (оновлюється кожного року) та «День відкритих дверей», калькулятор конкурсного балу, про спеціальності, ліцензії та сертифікати, накази на зарахування і багато іншого. ЕГ вважає це позитивною практикою, оскільки вступники з інших міст можуть дистанційно ознайомитися із ЗВО, а також усі охочі мають змогу отримати усю необхідну інформацію для вступу, зосереджену в одному місці. Під час зустрічі із здобувачами було встановлено, що Правила прийому для них були зрозумілими та доступними.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Правила прийому в 2023 році розроблялися відповідно до законодавства України, затверджувалися Вченою радою Університету, розміщені на офіційному веб-сайті Університету (<http://tinyurl.com/22ajb6nb>) та внесені до ЄДЕБО впродовж місяця після набрання чинності Порядком. Конкурсний відбір для вступу на навчання для здобуття ступеня бакалавра відбувається у формі НМТ або ЗНО, Egzamin maturalny (далі - матуральний іспит) для громадян Республіки Польща, творчого конкурсу, співбесіди, вступного іспиту для іноземців, розгляду мотиваційних листів у передбачених Правилами випадках. Для конкурсного відбору на навчання для здобуття ступеня бакалавра на основі ПЗСО та НРК5 зараховуються бали: НМТ 2023 року, або НМТ 2022 року, або ЗНО 2020-2021 років з трьох конкурсних предметів для здобуття ступеня бакалавра на основі ПЗСО, вступного іспиту для іноземців з предметів, визначених Правилами прийому (додаток 7 - <http://tinyurl.com/y4nye6uz>). Результати ЗНО 2020-2021 років з української мови і літератури української мови, математики, історії України, іноземної мови, біології, фізики, хімії, за бажанням вступника можуть бути зараховані замість результатів з відповідних навчальних предметів НМТ 2023 року або НМТ 2022 року, якщо різниця балів НМТ та ЗНО з відповідного предмета не перевищує 15 балів. У передбачених Правилами випадках результати співбесіди з тих самих предметів зараховуються замість результатів НМТ. Переведення тестових балів НМТ до шкали 100-200 здійснюється відповідно до таблиці наведеної у додатку 5 (<http://tinyurl.com/6eu4zuh6>). Для вступу на I курс на основі ПЗСО: потрібно мати результати НМТ 2022 року (українська мова, математика, історія України), 2023 року (українська мова, математика, третій предмет на вибір) або ЗНО 2020 чи 2021 року (українська мова; біологія – обов'язково; третій предмет – на вибір) + мотиваційний лист. Для вступу на основі НРК5: потрібно мати результати НМТ 2022 чи 2023 років або ЗНО 2020 чи 2021 років (українська мова – обов'язково, один предмет – на вибір) + мотиваційний лист. Мінімальний прохідний бал – 100 (з кожного предмета в сертифікаті зовнішнього незалежного оцінювання / національного мультипредметного тесту), конкурсний бал - не нижче 130 (бюджет), 100 (контракт)+ мотиваційний лист. Здобувачі підтвердили, що з програмою вступного випробування вони мали змогу ознайомитись завчасно. Також, на офіційному сайті ЗВО у вкладці «Вступнику»-«Європейська освіта без ЗНО» (<http://tinyurl.com/mrykkfp4>) присутня вичерпна інформація для вступників про можливість взяти участь у програмі «Навчання в Польщі на стаціонарі українською мовою» та отримати Паралельний європейський диплом».

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Процедура визнання результатів навчання, отриманих здобувачами в інших ЗВО, зокрема і за програмами академічної мобільності, регулюється Положенням про академічну мобільність учасників освітнього процесу в Полтавському державному аграрному університеті (<http://tinyurl.com/weu5mtvc>), де зазначено, що академічна мобільність здобувачів освіти, а також науково-педагогічних та інших працівників закладу освіти поділяється на: 1. За місцем реалізації: - внутрішню, що передбачає навчання, виконання програми академічної мобільності українським учасником в іншому українському закладі освіти; - міжнародну, що передбачає навчання, виконання програми академічної мобільності українським учасником в іноземному закладі освіти або іноземного учасника - в українському закладі освіти; 2. За сферою діяльності на: - освітню; - наукову; 3. За способом реалізації на: - очну; - дистанційну; - змішану. Формами академічної мобільності для учасників освітнього процесу, які здобувають освітній ступінь бакалавра є: а) навчання за освітніми програмами кредитної або ступеневої академічної мобільності; б) мовне стажування; в) навчально-наукове стажування; г) наукове стажування; д) практика, з метою формування фахових компетентностей та навичок у реальних, у тому числі виробничих, умовах для прийняття самостійних рішень; є) інші форми (участь у семінарах, конференціях, виступи та публікації в межах певної спеціальності/галузі знань тощо). У п. 4 даного Положення прописана процедура визнання результатів навчання здобувачів вищої освіти отриманих за програмами академічної мобільності, яка здійснюється на основі Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи. Перезарахування опанованих компонентів освітніх програм та кредитів ЄКТС або відповідних компетентностей та результатів навчання здійснюється на підставі наданої здобувачем вищої освіти академічної довідки або документу про вищу освіту з додатком встановленого у закладі-партнері зразка чи інших документів з переліком та результатами вивчення навчальних дисциплін (ОК), кількістю годин і кредитів ЄКТС. На офіційному сайті ЗВО у вкладці «Освіта»-«Академічна мобільність» (<http://tinyurl.com/3kesjrmx>) перелічені Нормативно-правові та регулятивні документи, на основі яких відбувається процес академічної мобільності в ПДАУ (<http://tinyurl.com/5643nwcy>) та заклади партнери (<http://tinyurl.com/3cp6rt2u>). Також наявний перелік документів, які демонструють участь здобувачів освіти за кожною ОП у програмах мобільності, так, за ОП Біотехнології та біоінженерія за 2021-2022 р - <http://tinyurl.com/2v96zbwu>, 2022-2023 р - <http://tinyurl.com/yc4edu8v>. У фокус-групі зі здобувачами була отримана інформація, що вони ознайомлені з правилами визнання таких результатів навчання та знають про практику застосування такої процедури в ПДАУ.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Відповідно до Положення про порядок визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті здобувачами вищої освіти ПДАУ (<http://tinyurl.com/2с7ухјс3>) для визнання та перезарахування результатів навчання, здобутих у неформальній / інформальній освіті за освітнім компонентом, здобувач вищої освіти звертається із заявою до директора навчально-наукового інституту. До заяви додаються: Декларація (додаток Б даного Положення) і документи, які підтверджують результати навчання, про отримання яких заявив здобувач (сертифікати, свідоцтва, довідки тощо). Визнання та перезарахування результатів навчання, здобутих у неформальній / інформальній освіті за освітнім компонентом, здійснює Комісія, яка створюється розпорядженням директора навчально-наукового інституту на навчальний рік. До складу Комісії можуть входити: гарант освітньої програми, директор навчально-наукового інституту, завідувач кафедри, яка відповідає за реалізацію освітньої програми, науково-педагогічний працівник із групи кадрового забезпечення освітньої програми. Комісія розглядає подані здобувачем вищої освіти документи, аналізує їх відповідність освітній програмі та приймає рішення про визнання чи відмову у визнанні результатів навчання. Із метою визнання та перезарахування результатів навчання, здобутих у неформальній / інформальній освіті за частиною освітнього компонента, здобувач вищої освіти звертається до науково-педагогічного працівника, який відповідає за реалізацію відповідного освітнього компонента, із відповідними документами, що підтверджують результати навчання, про отримання яких заявив здобувач (сертифікати, свідоцтва, довідки тощо). Викладач розглядає подані здобувачем вищої освіти документи, проводить із ним співбесіду і приймає рішення про визнання чи відмову у визнанні результатів навчання за частиною освітнього компонента. Аналіз силабусів як обов'язкових (усього 32 ОК, можливість неформальної/інформальної освіти прописана у 18) так і вибіркового (усього 16 ВК, можливість неформальної/інформальної освіти прописана у 5) дисциплін підтвердив, що деякі містять інформацію, що визнання та перезарахування результатів навчання, здобутих у неформальній / інформальній освіті на різноманітних навчальних платформах (Prometheus, Coursera тощо) за частиною освітнього компонента може здійснюватися до початку або впродовж семестру, в якому опановується освітній компонент, проте не пізніше, ніж за місяць до встановленої дати семестрового контролю. ЕГ вважає позитивною практикою закріплення у силабусах даної можливості. Під час зустрічі із здобувачами було встановлено, що вони ознайомлені з можливостями неформальної освіти та знають процедуру визнання її результатів, деякі з них навіть поділилися особистим досвідом даної процедури.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Сильною стороною є велика кількість як державних, так і закордонних закладів-партнерів для реалізації академічної мобільності. ЕГ вважає позитивною практикою зафіксовану у силабусах можливість перезарахування результатів навчання отриманих у неформальній/інформальній освіті як цілої ОК так і її складових.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Завідомо слабких сторін та недоліків не виявлено. ЕГ рекомендує додати можливість перезарахування результатів навчання отриманих у неформальній/інформальній освіті як цілої ОК так і її складових до силабусів як обов'язкових, так і вибіркового дициплін, в яких вона відсутня.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

ЕГ встановила повну відповідність вимогам підкритеріїв 3.1, 3.2, 3.3, 3.4., але без інноваційності. Особливості вступу на освітню програму однозначні, недискримінаційні та доступні на офіційному веб-сайті. Всі аспекти академічної мобільності чітко визначені у внутрішніх документах Університету. Здобувачі користуються можливостями академічної мобільності. ЕГ вважає позитивною практикою зафіксовану у силабусах можливість перезарахування результатів навчання отриманих у неформальній/інформальній освіті як цілої ОК так і її складових.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Навчання на ОП "Біотехнології та біоінженерія" в ПДАУ здійснюється за денною формою, згідно "Положення про організацію навчального процесу в ПДАУ" (<http://tinyurl.com/2mrvvs72>). НПП самостійно обирають форми та методи викладання, які сприяють досягненню мети та програмних результатів ОП. Серед ОК професійної підготовки 45,3 % - лабораторні та практичні заняття. Перевага надається традиційним методам навчання: розповідь, пояснення, ілюстрування, демонстрація, спостереження, тощо. НПП впроваджують інтерактивні методи навчання та методи формування пізнавального інтересу з.в.о. Використовують дистанційні технології та сервіси - GoogleMeet та Moodle. Форми поточно та підсумкового контролю - тестування, опитування, захисти лабораторних та практичних робіт, заліки та іспити. Надання освітніх послуг на ОП "Біотехнології та біоінженерія" відповідає принципам студентоцентрованого підходу. За результатами анкетування здобувачі освіти 100 % респондентів відзначили задоволення формами та методами навчання, змістом дисциплін, якістю системи контрольних заходів (<http://tinyurl.com/5n7fjveh>; <http://tinyurl.com/ymhc6dyv>). Для здобувачів принцип академічної свободи формується через вибір індивідуальної освітньої траєкторії (вибір вибіркового дисциплін, участь у роботі наукових гуртків, спортивних секцій, долучення до мистецьких колективів). Процедура вибору дисциплін регламентується "Положенням про забезпечення права на вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін" (<http://tinyurl.com/nmhym9p8>). Встановлено, що здобувачами освіти у особистому кабінеті у системі АСУ ПДАУ здійснюється вибір вибіркового ОК за п'ятьма пріоритетами. В "Положення про академічну мобільність учасників освітнього процесу в ПДАУ" (<http://tinyurl.com/weu5mtvc>) представлено процедуру організаційного забезпечення академічної мобільності, визнання та перезарахування результатів навчання отриманих за програмами академічної мобільності тощо. Здобувачі освіти навели приклади перезарахування результатів навчальних досягнень, які вони здобули з курсу "Біологічно активні речовини" у ПНПУ імені В.Г. Короленка. Встановлені факти часткового перезарахування результатів навчальних досягнень із неформальної освіти за ОК "Іноземна мова" (курс на платформі Prometheus). Ця процедура регламентується "Положенням про порядок визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті здобувачами вищої освіти ПДАУ" (<http://tinyurl.com/2c7yxjcz>). В рамках забезпечення принципу академічної свободи НПП обирають форми, методи і засоби навчання. Це право реалізовується на етапі формування змісту ОП, враховується при перегляді ОП і сприяє належному формуванню компетентностей та досягненню програмних результатів. Також НПП на власний розсуд обирає місце проходження кваліфікації, формує тему та завдання стажування, приклади представлені у табл 2 з ВСО та надані на запит ЕГ. Повна відповідність вимогам підкритерію.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Уся інформація щодо змісту освітнього процесу за ОП "Біотехнології та біоінженерія" розміщена на сайті кафедри біотехнології та хімії у вкладці "Біотехнології та біоінженерія" за посиланням (<http://tinyurl.com/yaw39wfy>). Тут розміщена ОП "Біотехнології та біоінженерія", силабуси обов'язкових та вибіркового дисциплін, наскрізна програма практики, методичні рекомендації до виконання кваліфікаційних робіт, узагальнена інформація щодо пропозицій стейкхолдерів. Інформація розділена на вкладки за роками вступу здобувачів освіти (2020 - 2024). Інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів ОК надається здобувачам освіти у формі силабусів (<http://tinyurl.com/mw8zth3c>), повідомляється викладачем на першому занятті семестру, розміщена на платформі електронного навчання Moodle, а також у друкованому варіанті присутня на кафедрі. У силабусах відображена інформація щодо компетентностей та програмних результатів, передумов вивчення дисципліни, методів навчання, змісту програми, принципів оцінювання, дотримання принципів академічної доброчесності, рекомендовані джерела літератури. В силабусах навчальних дисциплін зустрічаються сумнівні та російськомовні ресурси: «Основи наукових досліджень в біотехнології» серед рекомендованих інформаційних ресурсів вказане посилання на дуже сумнівний ресурс з готовими рефератами (<https://referatss.com.ua/work/osnovni-vidi-i-oznaki-naukovogodoslidzhennja/>), «Фізіологія рослин» (http://www.studmed.ru/musyenko-mm-fzologiya-roslin_253359481f7.html; <http://9knig.ru/estestv/7233-flziologiya-rastenni.html>) та «Загальна біотехнологія» (<http://bio-x.ru/books/osnovy-promyshlennoy-biotehnologii>). У силабусах не вказано перелік лабораторних та практичних робіт. Також у силабусах відсутня інформація про критерії оцінювання навчальних досягнень. Викладачі кафедри вказали, що ця інформація повідомляється на першому занятті кожного ОК, також вона представлена на сторінці кожної дисципліни на Moodle та доступна в електронному кабінеті студента у системі АСУ ПДАУ. Під час онлайн зустрічі було продемонстровано методичне забезпечення дисципліни у системі Moodle та роботу із електронним журналом у системі АСУ на прикладі ОК "Фізична і колоїдна хімія". При спілкуванні із здобувачами освіти фокус-групи ця інформація була підтверджена. Інформація про графік сесії надходить у особисті кабінети здобувачів освіти у системі АСУ ПДАУ за десять днів до початку кожного семестра, тут же у електронному щоденнику відображаються результати поточного контролю за всіма видами роботи (лабораторні і практичні, самостійні робота, тестування). На думку ЗВО такий підхід дозволяє уникати фальсифікацій та проявів недоброчесності як з боку здобувачів освіти, так і науково-педагогічного персоналу. Для швидкої комунікації також створений чат-бот у Telegram, активно модерується сторінка у соціальній мережі Instagram. Загальна відповідність вимогам підкритерію.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Під час реалізації освітньої програми "Біотехнології та біоінженерія" у ПДАУ забезпечено поєднання навчання та дослідження. Це підтверджено в ході аналізу сайту кафедри біотехнології та хімії, інформації отриманої із ВСО, при спілкуванні із фокус-групами здобувачів, викладачів та стейкхолдерів, а також при огляді МТБ кафедри. На кафедрі

діє акредитована навчально-наукова лібораторія "Загальної біотехнології" (<http://tinyurl.com/5crdxn>, <http://tinyurl.com/yeupnfwd>) . Для забезпечення ПР введено ОК "Основи наукових досліджень в біотехнології", "Курсова робота «Біоінженерія»", здійснюється виконання кваліфікаційної роботи. Студенти за бажанням приймають участь у роботі наукового студенського гуртка "Біосфера", результати діяльності якого широко відображається на сайті кафедри (<http://tinyurl.com/yvfuvesk>). Навики роботи з ДНК в техніці ПЛР дозволили здобувачам освіти приймати участь у виконанні державної тематики ПНД-31 "Генетичне поліпшення сільськогосподарських тварин, їх відтворення та збереження біорізноманіття" під час виробничої практики у Інституті свинарства і АПВ НААН (<http://surl.li/ovpth>). Також здобувачі освіти долучені до виконання наукових досліджень у межах держ.тематик. Перелік діючих наукових тематик з державною реєстрацією представлений на сайті кафедри біотехнології та хімії (<http://tinyurl.com/3jjhxm4>). Результати спільних досліджень викладачів та студентів представлений у переліку публікацій, наданих на запит ЕГ. У ПДАУ діють договори про співпрацю з: товариством з обмеженою відповідальністю «Аргусбайотікс юа», фермерським господарством «Орільські чорноземи», товариством з обмеженою відповідальністю «Агротрейд-виробництво», селянським (фермерським) господарством «Дослідне», ПП Білоцерківська агропромислова група, інститутом свинарства і агропромислового виробництва НААН України, інститутом овочівництва і баштанництва НААН України тощо (<http://tinyurl.com/552atw3m>; <http://tinyurl.com/459pse78>). При спілкуванні зі стейкхолдерами, останніми відзначався високий рівень теоретичної та практичної підготовки здобувачів освіти за ОП "Біотехнології та біоінженерія" у ПДАУ. Повна відповідність вимогам підкритерію.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

НПП самостійно визначають необхідність доповнення чи перегляду відповідного ОК. Згідно "Положення про комплекс навчально-методичного забезпечення навчальної дисципліни в Полтавському державному аграрному університеті" (<http://tinyurl.com/3uvr85g4>), яке є складовою системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в ПДАУ, розроблене викладачем забезпечення для обов'язкових / вибіркових фахових навчальних дисциплін подається на розгляд та обговорення на засідання кафедри та ради з якості вищої освіти відповідної спеціальності, затверджується завідувачем кафедри, погоджується гарантом ОП та схвалюється головою ради з якості вищої освіти відповідної спеціальності. Перегляд змісту ОП відбувається щороку, що повідомлено було нам на зустрічах із фокус-групами НПП та стейкхолдерами, а також відображено у зведених таблицях змін до ОП "Біотехнології та біоінженерія", які представлені на сайті ПДАУ у вкладці "Зміст підготовки ЗВО Бакалавр зі спеціальності Біотехнології та біоінженерія" (<http://tinyurl.com/yz27kvyc>). НПП проваджують результати наукової діяльності у навчальний процес. У відомостях про самооцінювання наведено приклади: в курсі лекцій з ОК10 розширено тему «Класифікація орг. сполук. Методи виділення та очистки орг. сполук» за результатами досліджень про «Методи створення органічних наночастинок, їх властивості та області застосування»; в курсі лекцій з ОК15 розширений зміст теми «Фотохімічні процеси» за рахунок питань про області застосування УФ-випромінювання (монографія ISBN: 978-620-2-68136-0); ОК Біоінженерія додано лаб. роботу «Методи виділення ДНК з рослинних і тваринних тканин» на основі <http://tinyurl.com/4x26t4x5>. Також НПП у навчальний процес імплементують результати наукових та науково-педагогічних стажування: вдосконалено та доповнено зміст ОК1, ОК12, ОК32. Наукові досягнення НПП знаходять відображення в навчальних посібниках (<http://tinyurl.com/ynmxvt8y>). Здобувачі вищої освіти та стейкхолдери підтвердили факт того, що їх пропозиції щодо змісту ОП були враховані. Повна відповідність вимогам підкритерію.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

У ПДАУ розроблено Стратегію інтернаціоналізації ПДАУ до 2025 р. (<http://tinyurl.com/3duzyv3x>). ЗВО є членом Європейської Асоціації Агентств з розвитку (EURADA); має відкритий безкоштовний тестовий доступ до багатьох (<http://tinyurl.com/3cgrv7yf>), в тому числі Web of Science та Scopus; залучений до реалізації міжнародного проекту програми Євросоюзу ERA3МУС+ KA2, має доступ до степендіальних програм (<http://tinyurl.com/5hy85zp6>), тому і викладачі, і здобувачі освіти на ОП "Біотехнології та біоінженерія" мають всі можливості для реалізації програми міжнародної мобільності . НПП ОП "Біотехнології та біоінженерія" та персонал кафедри біотехнології та хімії бере активну участь у міжнародній співпраці у вигляді наукових стажувань, участі у міжнародних наукових конференціях, виконання договорів між ПДАУ і Фондацією польського центру міжнародної допомоги NIP:5252371402. НПП та здобувачі освіти щорічно організують Міжнародну науково-практичну конференцію «Хімія, біотехнологія, екологія і освіта» (<http://tinyurl.com/3y7we96t>). Інтерналізації навчального процесу сприяє проведення гостьових лекцій за участі іноземних науковців (<http://tinyurl.com/mwk2sfxu>). Для покращення рівня володіння іноземними мовами викладачів, що забезпечують ОП "Біотехнології та біоінженерія", та здобувачів освіти на базі ЗВО функціонують «Мовний центр» (центр вивчення англійської та німецької мов) та «Польський центр». Інформація про володіння іноземними мовами НПП ОП "Біотехнології та біоінженерія" наведено у таблиці, наданій на запит ЕГ. У відомостях про самооцінювання не наведено прикладів міжнародної академічної мобільності здобувачів освіти на ОП "Біотехнології та біоінженерія". Однак, при спілкуванні з різними фокус-групами було повідомлено, що у ЗВО створено всі можливості для такої діяльності, однак епідеміологічна та політична ситуація в нашій країні останніх років вносить певні обмеження щодо перетинання кордону. Загальна відповідність вимогам підкритерію.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Сильною стороною ОП "Біотехнології та біоінженерія" в ПДАУ є чіткість процедур, що регламентують організацію та провадження навчального процесу (наприклад процедури перезарахування досягнень за академічною мобільністю, дотримання настанов з академічної доброчесності тощо), багаторівневий інформаційний супровід освітнього процесу (розроблена система АСУ ПДАУ, використання платформи Moodle, іструментів Google, Telegram- канал, сайт ОП), дієвий студентоцентризований підхід до організації освітнього процесу, що втілюється у забезпеченні індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів, створення сучасних умов для набуття практичного досвіду здобувачів, створенні можливостей для інтеграції здобувачів та викладачів до міжнародної наукової спільноти. На ОП "Біотехнології та біоінженерія" відбувається дієве поєднання навчання та досліджень, яке забезпечується різноплановою співпрацею зі стейкхолдерами (фермерські організації, агрохолденги, науково-дослідні інститути, навчальні заклади України та зарубіжжя). Результати наукових досліджень здобувачів систематично публікуються, представлені на наукових форумах різних рівнів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

ЕГ вважає недоліком неналежне оформлення літературних джерел у силабусах (Фізіологія рослин, Загальна біотехнологія, Основи наукових досліджень в біотехнології). Рекомендуємо уникати використання сумнівних джерел інформації

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

ЕГ відзначає повну відповідність підкритеріїв 4.1, 4.3., 4.4., 4.5 та загальну відповідність підкритерію 4.2. Навчання та викладання за ОП проводиться на достатньому рівні для забезпечення досягнення цілей ОП та програмних результатів навчання. При реалізації ОП логічно поєднані навчання та дослідження, яке підтримується тісною співпрацею зі стейкхолдерами. Наукові досягнення здобувачів освіти знаходять відображення у наукових публікаціях. У ЗВО створені всі можливості для академічної мобільності НПП та здобувачів освіти. Відмічене неналежне використання літературних джерел у силабусах (сумнівні та російськомовні сайти).

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Форми контрольних заходів для оцінювання навчальних досягнень на ОП «Біотехнології та біоінженерія» за першим (бакалаврським) освітнім рівнем у ПДАУ представлені поточним, підсумковим контролем та державною атестацією, що регламентуються "Положення про організацію освітнього процесу в ПДАУ" (<http://tinyurl.com/2mrvvs72>), "Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ПДАУ" (<http://tinyurl.com/zp8s88bh>), "Положенням про атестацію здобувачів вищої освіти та екзаменаційну комісію у ПДАУ" (<http://tinyurl.com/52hknan5>) та "Положенням про організацію та проведення відстроченого контролю оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ПДАУ" (<http://tinyurl.com/3d6sdbzt>). Поточний контроль включає усне та письмове опитування, тестування в системі Moodle, захист лабораторних та практичних робіт, виконання самостійної роботи. Рекомендації до виконання лабораторних робіт супроводжуються зрозумілими, чіткими критеріями оцінювання, що було продемонстровано на прикладі ОК "Загальна біотехнологія" (див. додаткові документи <http://tinyurl.com/449febtd>) та ОК "Фізична і колоїдна хімія" (див. додаткові документи <http://tinyurl.com/4v8u9r98>). Підсумковий контроль проводиться у формі заліків, диференційованих заліків, екзаменів, захистів звітів проходження практики, захистів курсових та кваліфікаційних робіт. На сайті ЗВО у відкритому доступі у вкладці "Зміст підготовки ЗВО Бакалавр зі спеціальності Біотехнології та біоінженерія" в переліку навчальних дисциплін силабуси обов'язкових та вибірковок дисциплін. У силабусах відсутня інформація про критерії оцінювання навчальних досягнень. Однак ця інформація міститься у НП ОК, повідомляється на першому занятті кожного ОК, також вона представлена на сторінці кожної дисципліни на Moodle. Як продемонстровано представниками різних фокус-груп, інформація про форми контрольних заходів та терміни їх виконання доступна у особистих кабінетах викладачів та здобувачів освіти у системі АСУ ПДАУ. У особисті ж кабінети здобувачі освіти отримують результати поточного та підсумкового оцінювання навчальних досягнень.

Функціонування такої системи у ПДАУ дозволяє досягти повної прозорості освітнього процесу. Здобувачі вищої освіти підтвердили, що вчасно отримують інформацію щодо форм контрольних заходів, критеріїв та результатів оцінювання, реалізують академічну свободу обираючи через систему АСУ вибіркові освітні компоненти, самостійно обирають теми курсових та кваліфікаційних робіт, базу проходження практики. Контроль за забезпеченням дотримання прав всіх учасників освітнього процесу реалізується через Інститут омбудсмена учасників освітнього процесу ПДАУ (<http://tinyurl.com/усурп6ге>). Повна відповідність вимогам підкритерію.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Формою атестації за ОП "Біотехнології та біоінженерія" в ПДАУ є захист кваліфікаційної роботи, що повністю відповідає вимогам стандарту спеціальності 162 "Біотехнології та біоінженерія", затвердженого і введеного в дію наказом Міністерства освіти і науки України № 1070 від 4.10.2018 р (<https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/12/21/162-Biotekhn.ta.bioinzh.bakalavr-10.12.pdf>). Критерії оцінювання захисту кваліфікаційної роботи відповідають вимогам СВО та викладені в Програмі атестації (<http://tinyurl.com/6mz8vhed>). Атестація здобувачів відбувається на відкритому засіданні ЕК. У ОП вказано, що "Кваліфікаційна робота оприлюднюється у репозитарії Університету", прикладів захисту кваліфікаційних робіт за ОП "Біотехнології та біоінженерія" в ПДАУ ще не було. Повна відповідність вимогам підкритерію.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила проведення контрольних заходів є чіткими, доступні для всіх учасників освітнього процесу та регламентуються "Положення про організацію освітнього процесу в ПДАУ" (<http://tinyurl.com/2mvvvs72>), "Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ПДАУ" (<http://tinyurl.com/zp8s88bh>), "Положенням про атестацію здобувачів вищої освіти та екзаменаційну комісію у ПДАУ" (<http://tinyurl.com/52hkan5>), "Положенням про організацію та проведення відстроченого контролю оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ПДАУ" (<http://tinyurl.com/3d6sdb3t>) та "Порядку перевірки академічних текстів на наявність текстових запозичень у ПДАУ" (<http://tinyurl.com/3tev9xsk>). Форму проведення контрольних заходів вказано у силабусах ОК, які є у вільному доступі, що забезпечує їх прозорість та доступність. Здобувачі освіти можуть бути недопущеним до семестрового контролю, якщо на дату семестрового контролю ними набрана менша кількість балів, ніж межа незадовільного навчання на дату семестрового контролю. У ПДАУ існує практика ведення електронного журналу (викладачі) та електронну щоденника (здобувачі освіти). Графік підсумкового контролю, результат поточного та підсумкового контролю представлені у особистому кабінеті НПП та здобувачів освіти у системі АСУ ПДАУ, що забезпечує прозорість освітнього процесу. На зустрічах із фокус-групами було відзначено, що заліки та екзаменати проводяться у формі тестового контролю або усним чи письмовим опитуванням за екзаменаційними білетами. Об'єктивне оцінювання результатів навчання регламентується Кодексом академічної доброчесності ПДАУ (<http://tinyurl.com/4p754hey>) та Кодексом етики викладача та здобувача освіти в ПДАУ (<http://tinyurl.com/u5s742vp>). В разі незадовільних результатів оцінювання навчальних досягнень контрольні заходи повторно проводяться двічі - один раз викладачу, другий – комісії, яка формується директором ННІ АСЕ за участю викладачів кафедри, відповідальної за реалізацію ОП. На ОП "Біотехнології та біоінженерія" перескладань контрольних заходів зафіксовано не було. Оскарження результатів контрольних заходів здійснюється відповідно до "Положення про порядок вирішення конфліктних ситуацій у ПДАУ" (<http://tinyurl.com/sbhzer78>). Як вказано здобувачами освіти на ОП, що акредитується залучати таку процедуру потреб не було, проте вони цілком обізнані із порядком проходження процедури оскарження результатів контрольних заходів. Також у ПДАУ чітко прописана процедура Perezaxуван'я результатів навчання за академічною мобільністю та неформальної та інформальної освіти (<http://tinyurl.com/2c7uxj3z>) Представники різних фокус-груп (адміністрація, НПП, здобувачі освіти) наводили приклад такого Perezaxуван'я. Повна відповідність вимогам підкритерію.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Політика і процедури дотримання академічної доброчесності у ПДАУ врегульовані "Кодексом академічної доброчесності ПДАУ" (<http://tinyurl.com/4p754hey>), "Кодексом про етику викладача та з.в.о. ПДАУ" (<http://tinyurl.com/u5s742vp>), "Положенням про Комісію з академічної доброчесності у ПДАУ" (<http://tinyurl.com/4k9eunpp>), "Положенням про групу сприяння академічної доброчесності у ПДАУ" (<http://tinyurl.com/4e8v54tu>), "Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату в ПДАУ" (<http://tinyurl.com/4jrs9ytb>), "Положенням про Комісію з етики та управління конфліктами у ПДАУ"

(<http://tinyurl.com/nec3nzdx>), "Порядком перевірки академічних текстів на наявність текстових запозичень у ПДАУ" (<http://tinyurl.com/unnsx5wk>). В університеті функціонує група сприяння академічній доброчесності - колегіальний, консультативний орган, метою діяльності якого є популяризація і сприяння дотриманню принципів академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин в освітній і науковій діяльності ПДАУ (<http://tinyurl.com/ydux58wy>). Створена комісія з етики та управління конфліктами в ПДАУ, як розглядає справи щодо порушення академічної доброчесності членами академічної спільноти університету (<http://tinyurl.com/4h3zyk6c6>). Існує традиція постійного анкетування здобувачів освіти щодо обізнаності з принципами академічної доброчесності (<http://tinyurl.com/uk3denjf>). За даними анкетування 100 % здобувачів освіти ОП "Біотехнології та біоінженерія" ознайомлені з формами проявів академічної недоброчесності. Викладачами та здобувачами освіти за ОП "Біотехнології та біоінженерія" було повідомлено про різні форми інформування щодо принципів та процедур дотримання академічної доброчесності: проведення кураторських годин, круглих столів, використання інформаційних стендів, розгляд відповідної теми у ОК "Основи наукових досліджень", детальні рекомендації щодо користування сервісами перевірки на плагіат академічних текстів в межах ОК "Інформаційні системи та технології". Всі академічні тести на наукові роботи викладачів та здобувачів освіти в ПДАУ підлягають обов'язковій перевірці на наявність текстових запозичень в системі Unicheck. На запит ЕГ було надано приклади результатів перевірки на плагіат курсових робіт здобувачів освіти на ОП "Біотехнології та біоінженерія" (див. додаткові документи <http://tinyurl.com/83pkbchh>, <http://tinyurl.com/5ytv9359>). На ОП, що акредитується відсутні факти встановлення порушень академічної доброчесності, однак представники фокус-групи здобувачів запевнили про усвідомлення відповідальності в разі виявлення таких фактів. Повна відповідність вимогам підкритерію.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Форми, критерії оцінювання контрольних засобів доступні у відкритому доступі на сайті ПДАУ, доступні у системі Moodle на сторінці кожного ОК та у особистому кабінеті здобувача АСУ ПДАУ. Також у системі АСУ ПДАУ ведеться електронний журнал та електронний щоденник, де представлені результати поточного та підсумкового контролю. Сильними сторонами є комплексне відношення ПДАУ до питань академічної доброчесності, тобто розуміння стейкхолдерами даного питання в усій його багатогранності, яке далеко не обмежується заходами боротьби з плагіатом, а починається з неприйняття списування під час заходів контролю та включаючи дотримання правил цитування, неприпустимості фальсифікації або підтасовки фактів наукових досліджень тощо.; багатофункціональна система АСУ ПДАУ.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Проведення заліків та екзаменів в усній формі, адже така форма не залишає об'єктивних доказів знань та умінь студента. Рекомендації: здійснювати проведення заліків та екзаменів в усній формі двома викладачами або реалізовувати проведення підсумкових контрольних заходів письмови чи з використанням системи електронного навчання.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

ЕГ відзначає повну відповідність вимогам підкритеріїв 5.1. - 5.4., але без інноваційної чи взірцевої практик. При реалізації ОП «Біотехнології та біоінженерія» в ПДАУ діє чітка і зрозуміла система контролю знань здобувачів освіти. Здобувачі продемонстрували обізнаність з процедурами оскарження результатів навчальних досягнень та вирішення конфліктних ситуацій. Існує комплексний підхід щодо реалізації політики академічної доброчесності в ПДАУ.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Навчальний процес за ОП "Біотехнології та біоінженерія" забезпечують висококваліфіковані фахівці. Усі викладачі, що викладають на ОП (окрім ОК "Фізичне виховання") мають наукові ступені. Згідно з даними, наведеними у таблиці 2 «Зведена інформація про викладачів ОП» відомостей про самооцінювання, кваліфікацію відповідно до спеціальності 162 "Біотехнології та біоінженерія" згідно з дипломом про вищу освіту чи науковим ступенем серед НПП проектної групи ОП та випускової кафедри має тільки гарант ОП. Однак це компенсується науковими публікаціями, сертифікатами про стажування, керуванням чи виконанням держбюджетних тематик, підготовкою методичних розробок, що відповідають спеціальності "Біотехнології та біоінженерія". Інформація про проходження стажування та володіння іноземними мовами представлена у зведеній таблиці, наданій на запит ЕГ (<http://tinyurl.com/yc2r6abc>). Згідно неї володіння знаннями іноземної мови відповідає рівню А1-А2, з метою покращення знань НПП відвідують курси англійської мови при ПДАУ. Стажування викладів відбувається у обсягах та термінах, що відповідають вимогам "Положення про підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників ПДАУ" (<http://tinyurl.com/yc3jtb4s>). Усі викладачі, які забезпечують викладання ОК ОП «Біотехнології та біоінженерія», відповідають не менш ніж чотирьом підпунктам п. 38 Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності. Відмічена відповідність професійної та академічної кваліфікації викладачів тим ОК, які вони викладають на ОП "Біотехнології та біоінженерія", що забезпечує досягнення мети та програмних результатів навчання. Зустріч з академічним персоналом фокус-групи показала високий рівень вмотивованості задіяних в освітньому процесі викладачів. Загальна відповідність вимогам підкритерію.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Процедура конкурсного добору викладачів є відкритою, здійснюється прозоро, відповідно до «Положення про порядок обрання та прийняття на роботу НПП ПДАУ» <http://tinyurl.com/3yu7bd3n> та з дотриманням вимог Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності. Оголошення про проведення конкурсу на заміщення вакантних посад розміщується на сайті ПДАУ <http://tinyurl.com/56zbtrwd>. При проведенні конкурсного добору враховують результати щорічного рейтингу викладацької діяльності НПП <http://tinyurl.com/yzk5d5ab> та результати опитування здобувачів освіти "Викладач очима студентів" <http://tinyurl.com/5n7ee48z>. Підвищення кваліфікації НПП здійснюється згідно з "Положенням про підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників ПДАУ" <http://tinyurl.com/yc3jtb4s>. Повна відповідність вимогам підкритерію.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

"Положенням про організацію освітнього процесу в ПДАУ" (п.12.3) <http://tinyurl.com/2mvvvs72> регламентується залучення роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу. У ПДАУ діють договори про співпрацю з: товариством з обмеженою відповідальністю «Аргусбайотікс юа», фермерським господарством «Орільські чорноземи», товариством з обмеженою відповідальністю «Агротрейд-виробництво», селянським (фермерським) господарством «Дослідне», ПП Білоцерківська агропромислова група, інститутом свинарства і агропромислового виробництва НААН України, інститутом овочівництва і баштанництва НААН України тощо (<http://tinyurl.com/552atw3m>; <http://tinyurl.com/459pse78>), в межах яких здійснюється залучення роботодавців до освітнього процесу. В ході зустрічі зі стейкхолдерами було встановлено факти проведення лекційних занять, круглих столів та онлайн зустрічей роботодавцями, всі вони широко висвітлюються на сайті ПДАУ (<http://tinyurl.com/bdzx9umz>, <http://tinyurl.com/ynsd59vx>, <http://tinyurl.com/mrwxancd>, <http://tinyurl.com/3pcu46zn>). Укладені договори дозволяють реалізовувати проведення Виробничої практики для здобувачів ОП "Біотехнології та біоінженерія" з можливістю подальшого працевлаштування. Роботодавці також задіяні в обговоренні ОП, здійснюють її рецензування. Зворотній зв'язок забезпечується через анкетування роботодавців <http://tinyurl.com/5buh39nc>, при організованих онлайн зустрічах чи екскурсіях на підприємства. Роботодавцями вказано, що і гарант ОП, і НПП відкриті до співпраці, дослухаються до рекомендацій та критики. Рецензій-відгуки оприлюднюються у вкладці "Зміст підготовки ЗВО за освітнім ступенем Бакалавр зі спеціальності 162 Біотехнології та біоінженерія" <http://tinyurl.com/5n7ew2rv>. Повна відповідність вимогам підкритерію.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

До аудиторних занять за ОП "Біотехнології та біоінженерія" долучаються професіонали-практики та роботодавці. Гостьові лекції з обов'язкових та вибіркових ОК регулярно проводять експерти галузі вітчизняних та зарубіжних науково-дослідних установ та ЗВО. Такі заняття були проведено із ОК "Хімічні методи захисту рослин", "Основи наукових досліджень в біотехнології", "Технології виробництва і переробки фітомаси", "Прикладні біотехнології в АПК", проводяться міждисциплінарні заняття, широко висвітлюються сучасні наукові досягнення галузі. Фото- та відео звіти такої діяльності опубліковані у вільному доступі на сайті ПДАУ <http://tinyurl.com/mwk2sfxu>. Встановлено, що гостьові заняття проводяться або на базі ННІ агротехнології, селекції та екології, або у дистанційному форматі, або як виїзні лекції на базі стейкхолдерів. Професіонали-практики та роботодавці долучаються до проведення Виробничої практики, на їхній матеріально-технічній базі здійснюють також виконання деяких кваліфікаційних робіт. При спілкуванні із представниками різних фокус груп встановлено плановість та

регулярність проведення гостьових лекцій, круглих столів, екскурсій, практичних занять залученими стейкхолдерами. Повна відповідність вимогам підкритерію.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Відповідно до "Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в ПДАУ" (<http://tinyurl.com/32fpxhxj>) та "Положення про підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників ПДАУ" (<http://tinyurl.com/yc3jtb4s>) всі НПП ОП «Біотехнології та біоінженерія» пройшли стажування протягом останніх 5 років. Навчально-науковий центр інформаційно-комунікаційних освітніх технологій та освіти дорослих ПДАУ пропонує низку програм для підвищення кваліфікації. Професійний розвиток НПП забезпечується також за рахунок співпраці з іншими ЗВО та науковими установами України та зарубіжжя: НУБІП, НУХТ, ПНПУ, Інститут Науково-дослідного Люблінського науково-технологічного парку, Міжнародна фундація науковців та освітян (Люблін, Польща), Шведський університет сільськогосподарських наук (Уппсала, Швеція), ТОВ «Академія цифрового розвитку». Проходження кваліфікації можна реалізовувати як офлайн, так і дистанційно. Для покращення рівня володіння викладачів іноземними мовами функціонує «Мовний центр» та «ПОЛЬСЬКИЙ ЦЕНТР». Під час зустрічі з академічним персоналом підтверджено, що в ПДАУ створено всі умови для професійного розвитку викладачів. Повна відповідність вимогам підкритерію.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Керівництво ПДАУ стимулює розвиток викладацької майстерності професорсько-викладацького складу шляхом матеріальних і моральних стимулів, соціальних гарантій, заходів, спрямованих на забезпечення професійного кар'єрного зростання співробітників, підвищення їхнього статусу, упровадження мотиваційних принципів. Види стимулювання регламентуються "Положенням про встановлення доплат і надбавок працівникам ПДАУ" <http://tinyurl.com/h36pd7xr> , "Положенням про надання щорічної грошової винагороди педагогічним працівникам ПДАУ" <http://tinyurl.com/yeywafne>, Колективним договором <http://tinyurl.com/bdhukpsj> , "Положенням про преміювання, надання матеріальної допомоги працівникам ПДАУ" (п.2.6) <http://tinyurl.com/2m7yb5sz> . У ПДАУ проводить регулярні опитування здобувачів щодо якості викладання дисциплін "Викладач очима здобувачів вищої освіти" <http://tinyurl.com/yc65hrnc> . Щорічно проводиться рейтингове оцінювання досягнень НПП, за результатами якого здійснюється відзначення кращих співробітників <http://tinyurl.com/2yfv3kt> . Повна відповідність вимогам підкритерію.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Відбувається регулярне залучення професіоналів-практиків, експертів та роботодавців до навчального процесу на ОП «Біотехнології та біоінженерія». В ЗВО створюються всі умови для стажування НПП у відчизняних та іноземних ЗВО та професійного росту викладачів. Діє система рейтингового оцінювання досягнень НПП та заохочування і преміювання кращих викладачів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Серед викладачів проектної групи ОП та випускової кафедри кваліфікацію згідно з дипломом про вищу освіту чи науковий ступінь відповідно до спеціальності "Біотехнології та біоінженерія" має тільки гарант ОП. Відмічено низький рівень володіння іноземною мовою (зокрема англійською) серед академічного персоналу. ЕГ рекомендує активізувати залучення викладачів до підвищення професійної кваліфікації, посилити роботу з публікації статей відповідно до дисциплін, інтенсифікувати вивчення іноземної мови (зокрема англійської).

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

ОП «Біотехнології та біоінженерія» узгоджена із якісними характеристиками за Критерієм 6 з несуттєвими недоліками: повна відповідність по критеріях 6.2 - 6.5 та загальну відповідність за критерієм 6.1. Процедури проведення конкурсного відбору у ПДАУ при заміщенні вакантних посад професорсько-викладацького складу чіткі і прозорі. Підтверджено відповідність усіх викладачів, які забезпечують викладання навчальних дисциплін ОП, не менш ніж чотирьом підпунктам п. 38 Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності. Створено всі можливості для професійного росту викладачів. Існує система рейтингового оцінювання професійних досягнень НПП та заохочування і преміювання кращих працівників.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Фінансові ресурси для реалізації ОП формуються за рахунок загального та спеціального фонду. Згідно Відомостей про матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності (<http://tinyurl.com/582rvrva>) учбовий процес відбувається у корпусі №1 з площею у 7906,4 м². У загальному доступі на офіційному сайті ПДАУ є можливість відвідати онлайн 3D-тур по території Університету (<https://poltavaopen.com/en/vt/98>), який дозволяє наочно переконатися у спроможності матеріально-технічного забезпечення кафедри, яке включає: атестовану навчально-наукову лабораторію «Загальної біотехнології» (<http://tinyurl.com/5crdxn>), навчальну лабораторію хімії, аудиторії з технічними засобами демонстрації, а також є можливість користуватися теплицею на території Університету для наукових досліджень. Перелік обладнання, яке може використовуватися здобувачами та викладачами з навчальною та дослідницькою метою наведено в Таблиці 1. Інформація про обов'язкові освітні компоненти ОП у ВСО. У достовірності даної інформації ЕГ мала змогу впевнитися під час огляду матеріально-технічної бази, а також у можливості безоплатного доступу до матеріально-технічного забезпечення ЕГ впевнилася під час розмови з гарантом ОП, а також здобувачами вищої освіти. Відеоматеріали, які демонструють матеріально-технічну базу, що використовується в рамках даної ОП наведені за посиланням: <http://tinyurl.com/yt9pztdu>. Задля досягнення визначених ОП цілей та програмних результатів навчання доступною є навчально-методична література, яка включає: посібники, завдання для виконання лабораторних, самостійних, практичних робіт, методичні вказівки до написання курсової та кваліфікаційної робіт. Усі види навчально-методичних матеріалів розробляються для кожної ОК у відповідності до навчального плану ОП і є у вільному доступі на електронних сторінках платформи Moodle та в Автоматизованій системі управління ПДАУ (АСУ ПДАУ) відповідних ОК <http://tinyurl.com/2wtvrvt6>, <https://asu.pdaa.edu.ua/>. Навчально-методичне забезпечення освітньої програми було продемонстровано ЕГ під час онлайн відвідування бібліотеки ПДАУ. Серед тематичних посібників з хімії, біології та біотехнології привернув увагу посібник, розроблений академічним персоналом кафедри, який вже є у друкованому вигляді у навчальній лабораторії та у вільному доступі для користування здобувачами під назвою Хімія: навч. посіб. для спец. 162 "Біотехнології та біоінженерія" / І. В. Короткова, Т. П. Ромашко, М. М. Маренич, О. А. Хахель. — Полтава : Астроя, 2023. — 893 с. (<http://tinyurl.com/39vz9e4b>). Також на сайті бібліотеки представлені в електронному вигляді усе необхідне методичне забезпечення (<https://www.pdau.edu.ua/content/biblioteka>). Приклади методичних розробок можна побачити у матеріалах, надісланих на запит ЕГ (<http://tinyurl.com/43nz2pkd>; <http://tinyurl.com/5n92j4bf>). Повна відповідність вимогам підкритерію.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

У результаті зустрічей з фокус групами, а саме з гарантом ОП, адміністрацією університету та його окремих підрозділів, а також здобувачами вищої освіти, ЕГ було з'ясовано, що на всій території ПДАУ є вільний доступ до мережі Інтернет, завдяки наявності 50 точок Wi-Fi, а також безоплатним є доступ до читальних залів з книжковим фондом до 400 тис. од. літ. та електронної бібліотеки (<https://www.pdau.edu.ua/content/biblioteka>), що підтвердила як директорка бібліотеки, так і здобувачі освіти. Фахові наукові видання представлені на сторінці кафедри (<http://tinyurl.com/ynmxvt8y>), у фондах бібліотеки (<https://lib.pdaa.edu.ua/>), репозитарію (<https://dSPACE.pdau.edu.ua/home>) та веб-ресурсах наукометричних баз (Scopus та Web of Science) (<https://www.pdau.edu.ua/content/naukometrychni-bazy>). Згідно Звіту кафедри біотехнології та хімії за 2022/2023 навчальний рік (<http://tinyurl.com/ydu8s8fx>) викладачами кафедри було видано 43 навчально-методичної літератури та 49 публікацій, враховуючи Scopus або Web of Science Core Collection, фахові видання України та збірники тез доповідей. Повна відповідність вимогам підкритерію.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

У таких нормативних документах ЗВО як Стратегія розвитку ПДАУ (<http://tinyurl.com/4rxwz2mp>), Правила поведінки здобувачів вищої освіти в ПДАУ (<http://tinyurl.com/ycxf6ky8>), Положення про розподіл обов'язків з питань охорони праці ПДАУ (<http://tinyurl.com/4nyt6dbw>), Положення про порядок та реєстрацію інструктажів зі

студентами, слухачами, аспірантами з охорони праці та безпеки життєдіяльності (<http://tinyurl.com/3cr8jt98>) зазначено, що питання безпечності освітнього середовища є пріоритетним для Університету. Під час зустрічі із фокус-групою на питання про безпечність освітнього середовища здобувачі освіти зазначили наявність: укриттів, одне з яких знаходиться безпосередньо в учбовому корпусі даної ОП; засобів пожеготушення та аптечки; психологічної служби; омбудсмена, який, серед іншого, допомагає у вирішенні конфліктних ситуацій; проведення інструктажів з техніки безпеки, а також у ході онлайн-візиту по лекційним аудиторіям, навчальним лабораторіям, гуртожитком, бібліотекою і т.ін. ЕГ пересвідчилася у безпечності середовища. Так студенти регулярно проходять інструктажі з техніки безпеки, що підтверджується записами у відповідних журналах. У всіх навчальних лабораторіях наявні протипожежні засоби (вогнегасники), правила з охорони праці та поведінки під час повітряної тривоги. В Університеті присутня психологічна служба, яка опікується проблемами підтримки психологічного здоров'я здобувачів вищої освіти (<https://www.pdau.edu.ua/content/psychologichna-sluzhba>). Представники психологічної служби та викладачі кафедри організують зустрічі із здобувачами вищої освіти для висвітлення питань щодо поліпшення та підтримки психічного здоров'я, особливо в умовах воєнного стану (<http://tinyurl.com/4wzefbzj>). Під час зустрічі із здобувачами неодноразово було відмічено допомогу з боку психологічної служби, а сама керівниця зазначила, що почастишали запити особливо від здобувачів перших курсів, що спричинено політичними чинниками, а також періодом адаптації до нових умов. Тому представники психологічної служби, особливо упродовж вересня та жовтня, відвідують кожену групу здобувачів освіти та повідомляють де знаходиться психол. служба та які послуги можна отримати. Серед іншого, на сторінці психол. служби наявні рубрики для самопомоги в період військового стану (<http://tinyurl.com/yve63x7t>). Також для підвищення рівня комфортності освітнього середовища та якості освітнього процесу в ПДАУ розроблено анкету для здобувачів вищої освіти «Оцінка умов та організації освітнього процесу у закладі вищої освіти» (<http://tinyurl.com/mrgbucyfp>). Повна відповідність вимогам підкріптерію.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Освітню підтримку здобувачі отримують через платформу LMS Moodle (<https://moodle.pdau.edu.ua/>), де представлено методичне забезпечення кожної навчальної дисципліни та через АСУ ПДАУ <https://asu.pdau.edu.ua/> (розклад занять, журнали поточної успішності, опитування наприкінці семестру з кожної ОК). Також, з допомогою викладачів ПДАУ, залучених до освітнього процесу за ОП, виконуються наукові роботи за участю здобувачів з оприлюдненням результатів на конференціях, семінарах, конкурсах студентських наукових робіт. Куратори академічних груп під час кураторських годин, екскурсій та бесід на різні соціальні тематики, із залученням профільних фахівців, надають організаційну підтримку. Інформаційну допомогу здобувачі можуть отримати на офіційному сайті ПДАУ <https://www.pdau.edu.ua/>, ННІ АСЕ <http://tinyurl.com/5f7899w9>, кафедри біотехнології та хімії <http://tinyurl.com/3jjhxm4>, сторінках кафедри в соціальних мережах <https://www.facebook.com/kafedra.biohim>, https://www.instagram.com/biotechnology.chemistry/?img_index=1 або при особистому зверненні до викладачів, кураторів, працівників директорату ННІ АСЕ. Також функціонує корпоративна електронна пошта для всіх викладачів та здобувачів та скринька довіри <https://www.pdau.edu.ua/content/skrynka-doviry>. Працівники підрозділу з організації виховної та іміджевої діяльності <http://tinyurl.com/2kscmvaj>, інститут омбудсмена учасників освітнього процесу, органи студентського самоврядування ПДАУ здійснюють консультативну підтримку. Соціальна підтримка здобувачів надається згідно Положення про правила призначення і виплати стипендій здобувачам вищої освіти ПДАУ (<http://tinyurl.com/4x3z8sub>) шляхом призначення академічних, іменних стипендій, матеріальної допомоги; згідно Положення про поселення, переселення, виселення та проживання в студентських гуртожитках ПДАУ <http://surl.li/owozs> забезпечуються місця в гуртожитку. Під час зустрічі з допоміжними структурними підрозділами директором студентського містечка було зазначено, що для категорії багатодітних сімей - пільга 50%, діти УБД - 0 грн за проживання, діти-сироти та ВПО - пільга 50% та інші. В Університеті працює Психологічна служба ПДАУ, яка забезпечує фахову психологічну підтримку здобувачів <http://tinyurl.com/pnab23zt>, а також студентська рада ННІ АСЕ (<http://tinyurl.com/2e6tdw9s>) та студентський Сенат (<http://tinyurl.com/4hckkteu>). Відповідно до Порядку проведення та організації опитування учасників освітнього процесу та зовнішніх стейкхолдерів у ПДАУ (<http://tinyurl.com/57rc4fbh>) залежно від періодичності, опитування в Університеті поділяються на регулярні та нерегулярні. Виявлення рівня задоволеності здобувачів проводиться шляхом анкетування на сайті кафедри біотехнології та хімії <http://tinyurl.com/5n7fjveh>. Відповіді здобувачів вищої освіти під час планової зустрічі свідчать про дієвість та постійну основу забезпечення перелічених видів підтримки. Повна відповідність вимогам підкріптерію.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Стратегії розвитку інклюзивного освітнього середовища в ПДАУ до 2030 року (<http://tinyurl.com/yt5bfzvx>) регламентує організацію навчання здобувачів вищої освіти з особливими освітніми потребами, а також формування в Університеті інтегрованого освітнього середовища шляхом створення інклюзивного освітнього середовища на рівні фізичного, освітнього (діяльнісного), соціального простору та гнучкого часового виміру, які ґрунтуються на ряді принципів, серед яких: рівність можливостей; формування толерантності та взаєморозуміння в освітньому середовищі, відсутність дискримінації; повага до особливостей осіб з особливими освітніми потребами та/чи інвалідністю і прийняття їх як компонента людської різноманітності; повага до здібностей осіб з особливими освітніми потребами та/чи інвалідністю і забезпечення їхнього права зберігати свою індивідуальність; інноваційність, аналіз, пошук і впровадження кращих підходів в інклюзивній практиці; безперервність і наступність

інклюзивної освіти на всіх рівнях освіти. Стратегія визначає надання спеціальної навчально-реабілітаційної допомоги здобувачам вищої освіти з особливими потребами шляхом створення умов для соціальної та соціально-побутової підтримки здобувачів та безпеки їх перебування в освітньому середовищі (наявність ознак доступності об'єктів для користування - в навчальному корпусі при вході присутня кнопка виклику персоналу для допомоги при пересуванні по корпусу, продубльована шрифтом Брайля, безпечно пересування по прилеглий території, доступний заїзд у приміщення на інвалідних візках, відсутність порогів, наявність пандусів), у чому ЕГ мала змогу переконатися під час онлайн-візиту до ЗВО. Інформація про Умови доступності закладу освіти для навчання осіб з особливими освітніми потребами викладена на сайті ПДАУ (<http://tinyurl.com/yt9d2ut4>), де також можна ознайомитися з Технічним звітом за результатами обстеження щодо забезпечення безперешкодного доступу до будівель, приміщень ПДАУ осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. На теперішній час серед здобувачів вищої освіти за даною ОП осіб з особливими потребами немає, однак на офіційному сайті ПДАУ та кафедри є відповідний режим для користувачів з вадами зору. Повна відповідність вимогам підкритерію.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Вирішення конфліктних ситуацій у ЗВО має здійснюватися згідно до Положення про порядок вирішення конфліктних ситуацій у ПДАУ (<http://tinyurl.com/sbhzer78>). Положення визначає порядок врегулювання конфліктних ситуацій у таких сферах: - запобігання корупції та врегулювання конфлікту інтересів; - конфліктних ситуацій під час підготовки наукових і науково-педагогічних кадрів; - врегулювання міжособистісних конфліктних ситуацій між здобувачами вищої освіти; - протидія дискримінації та утискам; - протидія сексуальним домаганням; - протидія булінгу (цькуванню); - врегулювання конфліктів у навчальному процесі. Керівництво Університету й керівники структурних підрозділів Університету зобов'язані регулярно проводити інформаційні та просвітницькі кампанії щодо питань запобігання виникненню конфліктів між сторонами навчального процесу. Так, на сайті кафедри представлені міні-звіти із тематичних зустрічей на теми «Конфліктні ситуації сьогодення та їх вирішення в студентському середовищі» <http://tinyurl.com/4dr2v9y6>, «Soft skills: чому ці навички такі важливі сьогодні?» <http://tinyurl.com/h2u4k25z>, «Репродуктивне здоров'я молоді – запорука здоров'я нації» <http://tinyurl.com/24jj643t>, «Протидія торгівлі людьми, експлуатації або гендерно зумовленого насильства» <http://tinyurl.com/4wzefbzj>. Відповідно до Положення про уповноважену особу з питань запобігання та виявлення корупції в ПДАУ (<http://tinyurl.com/4awda8p3>) для контролю дотримання правил доброчесності та запобігання проявам корупції в Університеті призначена відповідальна особа (<http://tinyurl.com/mr28ejeh>). Про факти корупції можна повідомити на офіційному сайті ЗВО <http://tinyurl.com/5n8pd2ca>. Відповідно до Положення про омбудсмена учасників освітнього процесу в ПДАУ (<http://tinyurl.com/yh47hmm2>) та Положення щодо протидії боулінгу в ПДАУ (<http://tinyurl.com/3u2vrvf6>) запроваджено інститут омбудсмена для захисту прав, свобод та інтересів всіх учасників освітнього процесу (<http://tinyurl.com/yh47hmm2>). Під час зустрічі пан омбудсмен повідомив, що закладає звертатися до нього усіх учасників освітнього процесу у разі виникнення будь-яких проблем, навіть якщо здається що вони не рівня омбудсмена, і у найкоротший час конфліктна ситуація чи іншого роду проблема (навіть психологічна, або особистого характеру) може бути вирішена. Даний підрозділ займається також попереджувальними заходами, а саме, спільно з психологічною службою, організуються тематичні зустрічі, аби не допустити конфліктні ситуації чи прояви булінгу і т.ін.. Приймають участь також у всеукраїнських заходах, наприклад, "16 днів проти насилля", "Ліквідація насильства проти жінок". Під час освітньої діяльності за ОП випадків виникнення конфліктних ситуацій зафіксовано не було, що також підтвердили здобувачі освіти. Повна відповідність вимогам підкритерію.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Сильними сторонами ЕГ вважає наявність: атестованої навчально-наукової лабораторія «Загальної біотехнології»; в Автоматизованій системі управління Університету (АСУ ПДАУ) доступу до розкладу як за групами здобувачів, так і за викладачами, а також вибору вибіркових дисциплін; високий рівень обізнаності здобувачів щодо вирішення можливих конфліктних ситуацій, адже такі не виникали за період існування ОП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Завідомо слабких сторін та недоліків не виявлено. ЕГ рекомендує уніфікувати оформлення критеріїв оцінювання в методичних вказівках для виконання практичних та лабораторних робіт.

Рівень відповідності Критерію 7.

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

ЕГ відзначає повну відповідність вимогам підкритеріїв 7.1-7.6, але без інноваційної чи взірцевої практик. ПДАУ забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах ОП. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за ОП, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси. ЗВО забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за ОП. Університет створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації ОП.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Розроблення, затвердження, моніторинг та періодичний перегляд ОП відбувається відповідно до Положенням про організацію освітнього процесу в ПДАУ (<http://tinyurl.com/2mvvvs72>), Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освіти в ПДАУ (<http://tinyurl.com/32fpxhxj>), Методичними рекомендаціями з розроблення освітньої (освітньо-професійної, освітньо-наукової) програми I-III рівнів вищої освіти в ПДАУ (<http://tinyurl.com/2waj9nrc>). Цими документами регламентується структура, порядок розроблення та запровадження освітніх програм, а також порядок їх перегляду та удосконалення, згідно яким зміни і їх затвердження до ОП здійснюються щорічно. Це підтверджують опубліковані проекти ОП на офіційному сайті кафедри, а також гарант, завідувача кафедри та здобувачі освіти, які входять в склад робочої групи, під час онлайн-зустрічі. Затверджений Проект ОП на наступний навчальний рік розміщується на офіційному сайті ПДАУ для громадського обговорення упродовж місяця (<https://www.pdau.edu.ua/content/proyekty-op-dlya-obgovorennya>). Моніторинг освітньої програми здійснюється щорічно на постійній основі. Його проводить кафедра, відповідальна за реалізацію ОП, рада з якості вищої освіти спеціальності, вчена рада ННІ АСЕ. ОП "Біотехнології та біоінженерія" з 2019 р. переглядалась 4 рази. За результатами опитування проведеного в рамках акредитаційних зустрічей серед різних фокус-груп, до такого моніторингу залучаються шляхом опитування усі стейкхолдери, включно із професорсько-викладацьким складом окремих підрозділів ПДАУ, здобувачів вищої освіти та роботодавців. Так, в оновленій ОП 2023 р враховані пропозиції вищезгаданих стейкхолдерів (<http://tinyurl.com/62wjarw7>). В редакції ОП 2023 р галузь знань змінена на 16 «Хімічна інженерія та біоінженерія» відповідно до державного рішення (постанова Кабінету Міністрів України від 16 грудня 2022 р. № 1392) . Загальна відповідність вимогам підкритерію.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

До періодичного перегляду ОП залучаються як безпосередньо здобувачі вищої освіти, так і органи студентського самоврядування. ОП "Біотехнології та біоінженерія" 2022 та 2023 р безпосередньо погоджувались Студентською радою факультету. При формуванні нового Проекту ОП враховуються результати регулярних опитувань та анкетувань, які проводяться серед здобувачів вищої освіти, які навчаються за даною ОП. У складі Вченої ради факультету, рішеннями якої приймають всі оновлення ОП та заходи з забезпечення якості навчального процесу, представлені здобувачі вищої освіти. Членами робочої групи з розроблення ОП з 2020 та 2022 р є здобувачі вищої освіти. Також студенти приймають безпосередню участь у засіданнях науково-методичної комісії університету зі своєї спеціальності. Під час зустрічі із здобувачами було перелічено шляхи надання пропозицій та зауважень щодо покращення якості освітнього процесу та змісту ОП. Так, здобувачі повідомили, що можуть надати їх на електронну скриньку гаранта ОП, через Google-форму <http://tinyurl.com/4yj8yuujr>, під час зустрічей з керівництвом ПДАУ, під час засідань членів робочої групи та кураторських годин <http://tinyurl.com/44jbvsr9>. Позитивною практикою ЕГ вважає можливість для здобувачів висловити свої пропозиції, щодо якості викладання, по закінченні вивчення кожної ОК через Кабінет студента в АСУ ПДАУ, які кожен викладач враховує при оновленні змісту ОК. Залученість здобувачів вищої освіти та органів студентського самоврядування до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості на рівноправних з іншими стейкхолдерами умовах засвідчується результатами опитування у фокус-групах (<http://tinyurl.com/5dfw74ut>) і відповідними протоколами засідань Вченої ради ЗВО (<http://tinyurl.com/47x3c9ja>) та кафедри (див. додаткові документи <http://tinyurl.com/uck42h56> та всі протоколи з 2020 р <http://tinyurl.com/4u4xurac>). Відповідно до Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в ПДАУ (<http://tinyurl.com/32fpxhxj>) представники органів студентського самоврядування залучені до факультетського (п. 3.1.3.) та загальноуніверситетського (п.3.1.4) рівнів функціонування та забезпечують формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів, аналізують пропозиції студентів щодо покращення

якості освітньої діяльності за ОП, приймають участь в організації і забезпеченні усіх видів підтримки учасників освітнього процесу та відкритості й прозорості інформації про ОП тощо. В ході бесіди із представниками студентського самоврядування дана інформація підтвердилась. Окремим органом студентського самоврядування є Студентський сенат ПДАУ <http://tinyurl.com/4hckkteu>, представники якого беруть участь в обговоренні та затвердженні положень, що регулюють освітню діяльність в ПДАУ. Повна відповідність вимогам підкритерію.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

У ході зустрічі з роботодавцями ЕГ було повідомлено, що співпраця з роботодавцями в ПДАУ тривала і проводиться на системній основі, про що свідчить практика укладання угод, проведення спільних наукових досліджень, нарад, конференцій та інших заходів (<http://tinyurl.com/459pse78>). Роботодавці приймають активну участь у перегляді ОП та її вдосконаленні. Доказом цього є оприлюднені на офіційному сайті Узагальнені таблиці пропозицій та зауважень стейкхолдерів ПДАУ (<http://tinyurl.com/4dadzuj8>), де представлені враховані пропозиції також і від роботодавців, а також при особистому спілкуванні з представниками даної групи стейкхолдерів. Так, з таблиці на 2023 р. (<http://tinyurl.com/62wjarpw7>) можна побачити, що за пропозицією генерального директора ТОВ «Лубенський молочний завод» Дороша В.М. для ОК «Основи біоіндикації та біотестування» замінили фахову компетенцію К14 на К13 та додали К11, що забезпечують ПР10; за пропозицією Балацького В.М. збільшено обсяг кредитів на проведення Комплексної навчальної практики II; за пропозицією Кондратенко С.І. для ОК Технологія мікробного синтезу замінили ПР24 на ПР25, який забезпечується формуванням фахової компетентності К13 і додали ПР14, який забезпечується формуванням фахових компетентностей К15, К20. Також під час зустрічі з ЕГ роботодавці повідомили, що залучені і до інших процедур забезпечення якості освітньої діяльності за ОП, наприклад, через проведення навчальних занять <http://tinyurl.com/mwk2sfxu>, обговорення напрямів удосконалення ОП з членами робочої групи з розроблення ОП <http://tinyurl.com/9kautec4>, екскурсій на виробництво <http://tinyurl.com/c3tkh3wb> та круглих столів <http://tinyurl.com/zwvpwz7v>. Повна відповідність вимогам підкритерію.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Акредитація ОП "Біотехнологія та біоінженерія" Полтавського державного аграрного університету проводиться уперше, оскільки в цьому році буде перший випуск практика збирання та врахування інформації щодо кар'єрного шляху й траєкторій працевлаштування випускників відсутня. Згідно інформації на офіційному сайті ЗВО в Університеті питаннями працевлаштування студентів і випускників займається Відділ сприяння працевлаштуванню студентів і випускників <http://tinyurl.com/bdfndsp5>, який відповідно до Положення про відділ сприяння працевлаштуванню студентів і випускників ПДАУ <http://tinyurl.com/2th4gruu> забезпечує випускників повною інформацією про наявні вакансії через Банк вакансій <http://tinyurl.com/mrcfk2kr>, «Вакантна посада» <http://tinyurl.com/4v44wnvh>, де роботодавці можуть залишити свої пропозиції, здійснює моніторинг кар'єри випускників та соціальне партнерство з роботодавцями, нормативно-правовий супровід щодо працевлаштування <http://tinyurl.com/2xzu9rwb>. Нажаль до кінця не зрозуміла сама процедура сприяння працевлаштуванню студентів і випускників, проте здобувачі 4 курсу повідомили, що на кафедрі біотехнології та хімії започаткована практика збереження контактних даних майбутніх випускників з метою оперативного інформування, щодо наявності вакантних посад за фахом та одержання зворотного зв'язку щодо працевлаштування. Повна відповідність вимогам підкритерію.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Роботу внутрішньої системи забезпечення якості освіти в Університеті регламентує «Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в ПДАУ» (<http://tinyurl.com/32fpxhxj>). Як повідомили здобувачі вищої освіти на офіційному сайті ЗВО є можливість подавати свої пропозиції та зауваження для покращення якості освіти за ОП. Узагальнена таблиця пропозицій усіх стейкхолдерів при кожному перегляді ОП опубліковується на офіційному сайті ЗВО, наприклад, за 2022 р (<http://tinyurl.com/295swrk4>), 2023 р (<http://tinyurl.com/62wjarpw7>) та 2024 р (<http://tinyurl.com/565fmft8>). Усі стейкхолдери можуть приймати участь у формуванні ОП, вносити свої пропозиції на засіданнях кафедр та факультетських НМК. Також, враховуючи їх тісні робочі зв'язки з гарантом та групою забезпечення ОП, думки та пропозиції щодо змін часто можуть передавати безпосередньо авторам програми. Моніторинг якості ОП здійснюється також за допомогою опитувань здобувачів освіти за кожною дисципліною наприкінці семестру. Опитування відбувається в АСУ ПДАУ, де викладачі одразу можуть бачити результати опитування та реагувати на виявлені проблеми. Також студентами вносяться пропозиції щодо змін у переліку вибіркових дисциплін, як, наприклад, в результаті обговорення ОП на 2024 р здобувачем освіти внесено пропозицію щодо збільшення переліку вибіркових дисциплін, такими дисциплінами як молекулярна біотехнологія, імуногенетика, протеоміка та геноміка вірусів. В результаті було враховано: до переліку Фахових вибіркових навчальних дисциплін введено ОК молекулярна біотехнологія, ОК протеоміка та геноміка вірусів. Загальна відповідність вимогам підкритерію.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Оскільки акредитація ОП "Біотехнології та біоінженерія" бакалаврського рівня вищої освіти відбувається вперше зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій, не могли бути взяті до уваги під час перегляду освітньої програми. Проте під час зустрічі із авторами ВСО ЕГ повідомили, що під час перегляду ОП обговорюється стан її підготовки до акредитації шляхом моніторингу наукової, методичної та організаційної роботи кафедри, стану матеріально-технічного забезпечення, відповідності освітньої діяльності за ОП Критеріям оцінювання якості ОП <https://www.pdau.edu.ua/content/realizaciya-opp-1>. Проте під час зустрічі з авторами відомостей про самооцінювання ЕГ було повідомлено, що в результаті моніторингу рекомендацій, сформульованих під час попередніх акредитацій, було внесено такі зміни до даної ОП: винесення дисциплін загальної підготовки на перший курс, аби ці знання були підґрунтям для подальшого професійного навчання, так, тільки 2 професійні дисципліни викладаються на першому курсі, а саме Основи біобезпеки та біоетики та Основи біоіндикації та біотестування, бо для їх вивчення підґрунтям є знання отримані в загально-освітній школі; запровадження інтерактивних методів навчання – дискусії і групові обговорення, диспути, розроблення презентацій, метод мозкового штурму, проектування професійних ситуацій, командні ігри тощо. Загальна відповідність вимогам підкритерію.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Внутрішня система забезпечення якості освіти регламентується Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в ПДАУ (<http://tinyurl.com/32fpxhxj>). Згідно п. 3 система внутрішнього забезпечення якості в Університеті функціонує на таких рівнях: перший – здобувачі вищої освіти; другий – кафедральний (науково-педагогічні працівники, гаранті ОП, члени груп із розроблення освітніх програм, груп забезпечення освітніх програм); третій – факультет / інститут (декани факультетів / директор інституту, їхні заступники, голови науково-методичних рад спеціальностей, органи студентського самоврядування, вчені ради факультетів / інституту); четвертий – загальноуніверситетський рівень: (ректорат, відділ моніторингу та якості освіти, інші структурні підрозділи, дорадчі органи, органи студентського самоврядування, залучені до системи внутрішнього забезпечення якості); п'ятий – органи загального управління (ректор, Вчена рада Університету, Наглядова рада); окремим рівнем є зовнішні стейкхолдери, які здатні впливати на практично усі рівні системи внутрішнього забезпечення якості. Під час зустрічі з адміністративним персоналом Керівник відділу моніторингу та забезпечення якості освіти детально розповіла про роботу внутрішньої системи забезпечення якості освіти. Так, всі політики та процедури регулюються законом України "Про вищу освіту", одна з найважливіших процедур це щорічний перегляд, моніторинг та удосконалення всіх ОП, щорічне оцінювання роботи науково-педагогічних робітників та здобувачів вищої освіти, забезпечення академічної доброчесності в Університеті, моніторинг достатності різного роду ресурсів (навчально-методичних, інформаційних, кадрових і т.ін.), також приділяється багато уваги таким аспектам як прозорість та публічність, задля доступності інформації для всіх стейкхолдерів та зацікавлених сторін. Праця відбувається на принципах довіри, колегіальної роботи, академічної доброчесності, прозорості та публічності. Загальна відповідність вимогам підкритерію.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Сильною стороною ЕГ вважає: можливість для здобувачів висловити свої пропозиції та зауваження, щодо якості викладання, по закінченні вивчення кожної ОК шляхом опитування через Кабінет студента в АСУ ПДАУ, які кожен викладач враховує при оновленні змісту ОК; проведення тематичних зустрічей з різними групами стейкхолдерів та залучення роботодавця до аудиторної роботи.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Завідомо слабких сторін та недоліків не виявлено. ЕГ рекомендує конкретизувати напрямки роботи відділу сприяння працевлаштуванню студентів і випускників, а саме прописати більш чіткий алгоритм допомоги випускникам задля більшого їх заохочення звертатися до даного підрозділу та швидше знаходити місця для працевлаштування.

Рівень відповідності Критерію 8.

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Підкритерії 8.1 - 8.7 відповідають вимогам, але не відрізняються інноваційністю. Процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми дотримуються ЗВО належним чином. Організація і функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти знаходиться на достатньому рівні. Забезпечення якості освіти в університеті є цілісною системою взаємодії всіх членів академічної спільноти, роботодавців та здобувачів освіти у виконанні внутрішніх заходів і процедур, спрямованих на досягнення досконалості в організації освітнього процесу ОП. Роботодавці безпосередньо залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми і беруть в цьому процесі активну участь.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу Університету регулюються наступними документами: Статутом ПДАУ (<http://tinyurl.com/2tvnc8c8>), Колективним договором ПДАУ (<http://tinyurl.com/bdhukpsj>), Правилами поведінки здобувача вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті (<http://tinyurl.com/ycxf6ky8>), Кодексом академічної доброчесності ПДАУ (<http://tinyurl.com/4p754hey>), Кодексом про етику викладача та здобувачів вищої освіти ПДАУ (<http://tinyurl.com/u5s742vp>) та інші. Усі ці документи є чіткими і зрозумілими та оприлюднені на офіційному порталі ЗВО: <https://www.pdau.edu.ua/content/dostup-do-publichnoyi-informaciyi>, <https://www.pdau.edu.ua/content/lokalni-normatyvno-pravovi-akty>, <https://www.pdau.edu.ua/content/polozhennya-pro-osvitnyu-diyalnist>. За свідченнями здобувачів освіти під час зустрічі, нормативна база доводиться до відома першокурсників куратором на першому тижні навчання. Також на сайті Університету (<http://tinyurl.com/4nspazer>) оприлюднено документи з організації освітнього процесу, наприклад, щорічні звіти ректора, річні звіти про діяльність ПДАУ (<https://www.pdau.edu.ua/content/zvity-rektora>), кошториси 2018-2023 років (<https://www.pdau.edu.ua/content/koshtorys>), фінансовий звіт про діяльність закладу вищої освіти (<https://www.pdau.edu.ua/content/finansova-zvitnist>), інформація про проведення тендерних процедур (<https://www.pdau.edu.ua/content/informaciya-pro-provedennya-tendernyh-procedur>) та договори оренди території Університету (<https://www.pdau.edu.ua/content/dogovory-orendy>). Під час інтерв'ювання всі учасники освітнього процесу показали високий рівень обізнаності щодо правил та процедур, регламентованих нормативною базою ПДАУ.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

Полтавський державний аграрний університет щорічно не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті (<https://www.pdau.edu.ua/content/proyekty-or-dlya-obgovorennya>) відповідний проект ОП з метою отримання зауважень та пропозицій зацікавлених сторін (стейкхолдерів), які можна надіслати шляхом анкетування через Google-форму <http://tinyurl.com/4yj8uyjr>, на електронні скриньки кафедр та Гаранта ОП. До обговорення проектів ОП залучаються роботодавці, випускники, представники студентського самоврядування, а також здобувачі вищої освіти. Так, під час зустрічі із здобувачами мали можливість поспілкуватися з трьома студентами, які вносили пропозиції шляхом безпосередньої участі у засіданні робочої групи з розробки ОП, а під час зустрічі з роботодавцями поспілкувалися з одним стейкхолдером, який вносив пропозицію шляхом особистого спілкування з зав. кафедри. Для більш широкого залучення здобувачів ВО, інформація стосовно громадського обговорення ОП додатково оприлюднюється на офіційних сторінках кафедри у Facebook (<https://www.facebook.com/kafedra.biohim>) та Instagram (https://www.instagram.com/biotechnology.chemistry/?img_index=1). Результати пропозицій стейкхолдерів представлені у Зведених таблицях пропозицій стейкхолдерів на офіційному сайті ПДАУ (<https://www.pdau.edu.ua/content/proyekty-osvitnih-program-dlya-obgovorennya-na-2024-rik>).

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

ПДАУ своєчасно оприлюднює на офіційній веб-сторінці університету <http://tinyurl.com/3h43dbxr>, <http://tinyurl.com/yz27kvue> повну, точну та достовірну інформацію про ОП (включаючи її цілі, очікувані результати

навчання, компоненти тощо) в обсязі, достатньому для інформування всіх зацікавлених сторін. На сайті ЗВО наведені проекти ОП “Біотехнології та біоінженерія” починаючи з 2020 року <http://tinyurl.com/4dadzuj8>, а також навчальні плани підготовки бакалаврів починаючи з 2021 року (<https://www.pdau.edu.ua/content/zmist-pidgotovky-zvo-bakalavr-zi-specialnosti-biotekhnologiyi-ta-bioinzheneriya>). Також, на сайті ПДАУ (<http://tinyurl.com/mw8zth3c>) опубліковані силабуси як обов’язкових, так і вибіркових дисциплін (<http://tinyurl.com/3bkj9smx>). Використовується Телеграм чат-бот АСУ Полтавського державного аграрного університету (https://t.me/PDAU_bot), дездобувачі вищої освіти можуть отримати свій розклад та написати звернення до команди АСУ ПДАУ. Під час зустрічі із здобувачами ЕГ переконалася у їх обізнаності щодо розташування ОП, навчальних планів, силабусів та каталогу вибіркових дисциплін.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

ЕГ дійшла до висновку, що в Полтавському державному аграрному університеті запроваджено політику публічності та прозорості на високому рівні. Позитивною практикою є залучення різних груп стейкхолдерів до громадського обговорення проекту ОП та врахування їх пропозицій, включаючи пропозиції здобувачів. Сильною стороною є використання як телеграм каналу Університету (<https://t.me/s/pdau1920?before=567>) так і чат-боту АСУ ПДАУ (https://t.me/PDAU_bot) для більш широкого залучення здобувачів до освітнього процесу та швидкого доступу до новин ЗВО.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Експертною групою слабкі сторони та недоліки не виявлені. ЕГ рекомендує продовження практики своєчасного оприлюднення інформації щодо різних аспектів оновлення та реалізації ОП.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

ЕГ відзначила повну відповідність критеріям 9.1, 9.2, 9.3, але без інноваційного характеру. Університетом встановлені права та обов’язки всіх учасників, які беруть участь у освітньому процесі, і регламентуються Статутом ПДАУ, Колективним договором ПДАУ, Правилами поведінки здобувача вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті, Кодексом академічної доброчесності ПДАУ, Кодексом про етику викладача та здобувачів вищої освіти ПДАУ. Ці правила та процедури чітко встановлені та доступні на офіційній сторінці ЗВО. Проект освітньої програми публікується на офіційному веб-сайті заздалегідь, аби зацікавлені сторони (стейкхолдери) могли надати свої зауваження та пропозиції. Всі силабуси та перелік вибіркових дисциплін знаходяться у вільному доступі.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад’юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад’юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики

аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквіумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна добросовісність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	не застосовується

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	<i>ОП 2020.pdf</i>	xzrnjx1UBIu0EYZNs/lUSe2RoPxfNC8iAsyiGIUIEKs =
Додаток	<i>НП 2020.pdf</i>	Kzjk6b49LRXl/J3A3wcznmS4fH8/tEFKlbKFyrnjSwo =
Додаток	<i>ОП 2021.pdf</i>	F2nIrfbbbAM4ZGtykCNja/XIs16U5rF9Zs2v6zg/8+Q =
Додаток	<i>НП 2021.pdf</i>	lXWjCJ9koI/V/ofR4hg6YOj2U8Z+tWI3xLju/DNq3b o=
Додаток	<i>ОП 2022.pdf</i>	KhCqQrPflJaFCA7ynno23mI/jNXoUmFy3blcqtKilys =
Додаток	<i>НП 2022.pdf</i>	o299VYNnnfmUjTBkrRG+zxPjllCBGhTRP6eTNerH W14=

***

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і добросовісно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Дігтяр Сергій Вікторович

Члени експертної групи

Чебан Лариса Миколаївна

Бідник Марина Юріївна